

LIEPĀJAS CENTRĀLĀ ZINĀTNISKĀ BIBLIOTĒKA

GADA PĀRSKATS 2015

Saturs

1. REĢIONA UN BIBLIOTĒKAS DARBA VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS	3
2. KRĀJUMA KOMPLEKTĒŠANAS UN ORGANIZĀCIJAS POLITIKA	5
3. PAKALPOJUMU PIEDĀVĀJUMS UN PIEEJAMĪBA	11
4. DARBS AR BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM.....	22
5. INFORMĀCIJAS UN KOMUNIKĀCIJAS TEHNOLOĢIJU NODROŠINĀJUMS.....	37
6. NOVADPĒTNIECĪBA.....	42
7. PROJEKTIZSTRĀDE.....	44
8. METODISKĀ UN KONSULTATĪVĀ DARBA UN SADARBĪBAS RAKSTUROJUMS ...	45
9. BIBLIOTĒKU MATERIĀLĀ UN TEHNISKĀ STĀVOKĻA VĒRTĒJUMS	54
10. BIBLIOTĒKAS PERSONĀLS	56
11. FINANSIĀLAIS NODROŠINĀJUMS	57
12. KOPDARBĪBA AR PAŠVALDĪBAS UN CITĀM INSTITŪCIJĀM. PUBLICITĀTE.....	58
13. VEIKSMES STĀSTI.....	65

1. REĢIONA UN BIBLIOTĒKAS DARBA VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

“...brīnums, kāds var notikt tikai reizi simt gados” – tā Liepājas kultūras dzīves gada notikumu - rudenī atklāto Liepājas koncertzāli *Lielais dzintars* nosauc pilsētas galvenais arhitekts *Indulis Kalns*.

Medains, dzintarains un vienkārši oranžs, stiklots, augsts un slīps, no ārpuses vienkāršs, akustiski ārkārtīgi skanīgs jaunais nams ir ieguvis gan ievērību pasaules arhitektūras medijos, gan kļuvis par asu un neiecietīgu strīdu avotu starp Latvijas arhitektiem – tāds ir *Lielais dzintars*.

“Ar *Lielo dzintaru* pilsēta ir ieguvusi savu pukstošo sirdi, kultūras centru, savu talantu un pasaules talantu pulcēšanās vietu” – tā jau spāru svētkos izteicās bijusī Valsts prezidente, koncertzāles patronese *Vaira Vīķe-Freiberga*.

“Patiesais uzdevums, kuru mēs sajūtam – mēs vēlējamies šai pilsētai piešķirt jaunu identitāti. Tai būtu jābūt kultūras un nākotnes identitātei”- tā vairākkārt uzsvēris projekta autors, austriešu arhitekts *Folkers Gīnke*.

2015. gads bija Liepājas pilsētas 390.jubilejas gads. Un apaļas gadskārtas jau tradicionāli ir iemesls, lai Liepājā izdotu svarīgas kultūrvēsturiskas grāmatas. Tā 2015. gadā iznāca vairākas Liepājai būtiskas grāmatas:

- “*Liepājas laikzīmes*” – pilsētas dzīvi visaptveroša grāmata kodolīgi stāsta par Liepājas vēsturi, šodienu, simboliem un notikumiem;
- “*Liepājas populāras mūzikas stāsti*” – autori *Dina Belte* un *Andžils Remess* ielūkojas popa un roka mūzikas vēsturē;
- “...saknes jau vējš neizplēš ...” – *Daiņa Ozola* kopīgi ar *Līgu Teteri* sagatavots Liepājas mūziķu fotoalbums;
- “*Liepāja. Jūgendstila arhitektūra*” – arhitektūras zinātņu doktora *Jāņa Krastiņa* grāmata – fundamentāls izdevums, kurā ielūkosies daudzas nākamās paaudzes.

2015. gads Liepājā bija bagāts ar notikumiem pilsētas saimnieciskajā dzīvē, izglītībā un sportā, pārdzīvoti gan rekordi, gan skandāli un provokācijas.

Neskatoties uz pilsētas ekonomisko izaugsmi, augstvērtīgo kultūras piedāvājumu un daudzveidīgām iespējām ikviena personiskajai izaugsmei, iedzīvotāju skaits Liepājas pilsētā un novados samazinās.

	Iedzīvotāju skaits 2014	Iedzīvotāju skaits 2015	+/-
Liepājas pilsētā	71 926	71 125	-801
Novados	40 118	38 741	-1377

Liepājas pilsētas iedzīvotāju skaita dinamika tabulā atainota, izmantojot *Centrālās statistikas pārvaldes* datus, jo tos izmanto arī Liepājas pilsētas domes *Attīstības pārvalde*, un uzskata par tuvākiem realitātei, salīdzinot ar *Pilsonības un imigrācijas lietu pārvaldes* iedzīvotāju reģistra datiem.

Iedzīvotāju bezmaksas informatīvo apkalpošanu nodrošina **Liepājas Centrālā zinātniskā bibliotēka (LCZB)** un tās 5 filiālbibliotēkas, t.sk. bērnu bibliotēka „*Vecliepājas rūķis*”.

LCZB strādā Liepājas domes Kultūras pārvaldes pakļautībā.

2013. gada 15. janvārī notika bibliotēkas atkārtota akreditācija un bibliotēkai piešķirts **reģiona galvenās bibliotēkas (RGB)** statuss, apliecība Nr.281A, izdota 2013. gada 14. februārī.

LCZB RGB funkciju teritorija ir Liepājas pilsēta un 8 novadi: *Aizputes, Durbes, Grobiņas, Nīcas, Pāvilostas, Priekules, Rucavas un Vaiņodes novads*.

Novadu iedzīvotājus apkalpo 37 bibliotēkas un 2 ārējās apkalpošanas punkti. Novados ir 25 skolu bibliotēkas.

LCZB ir metodiskās un profesionālās vadības centrs 44 bibliotēkām – 5 LCZB filiālbibliotēkām, 37 novadu bibliotēkām un 2 ārējās apkalpošanas punktiem.

LCZB pakalpojumus novadu bibliotēkām nodrošina pamatojoties uz līgumiem „*Vienošanās par Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas kā reģiona galvenās bibliotēkas funkciju veikšanu un finansēšanu*”, kuri noslēgti ar visām astoņām novadu pašvaldībām.

2. KRĀJUMA KOMPLEKTĒŠANAS UN ORGANIZĀCIJAS POLITIKA

Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas un filiālbibliotēku krājuma veidošanas pamatdokuments ir „*Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas krājuma komplektēšanas koncepcija 2011.-2015.*”, kas nosaka krājuma attīstības pamatprincipus, komplektēšanas uzdevumus un prioritātes. LCZB krājuma papildināšanā prioritāte - krājuma papildināšana ar jaunākajiem izdevumiem visās nozarēs atbilstoši bibliotēkai ar universāla satura krājumu.

Krājuma organizācijas galvenie kritēriji LCZB un visā sistēmā - pieejamības, atvērtības un drošības nodrošināšana.

Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas un filiālbibliotēku **krājums 2016. gada 1. janvārī:**

Struktūrvienība	Kopskaits	Grāmatas	Citi dok.	Seriālizdev.	Summa EUR
LCZB	261 704	191 594	12 378	57 732	440 534,25
Zaļās birzs bibliotēka	19 375	16 234	39	3102	63 978,94
Valtera bibliotēka	19 398	17 413	29	1 956	46 972,39
Vecliepājas rūķis	27 805	24 806	201	2 798	60 025,42
Varavīksne	18 095	14 472	158	3 465	58 222,36
Libris	19 375	16 234	39	3102	63 978,94
Kopā :	366 188	282 226	12 932	71 030	714 209,75

LCZB un tās filiālbibliotēku krājums 2015. gadā ir palielinājies par 3 770 eksemplāriem. Jaunieguvumu skaits ir lielāks par izslēgto eksemplāru skaitu.

Pašvaldības budžets krājuma komplektēšanai:

	2014	2015	+ / -
Liepājas dome	25 450.82	30 897.22	+ 5446.40

LCZB un tās filiālbibliotēkas jaunās grāmatas iegādājas gan pilsētas grāmatnīcās, gan interneta veikalos. 2015. gadā uzsākta aktīva sadarbība ar SIA “Latvijas Grāmata”, kam paralēli tika veikta cenu salīdzināšana un secināts, ka uzņēmuma piedāvātās grāmatas ir dārgākas nekā Liepājas grāmatnīcās. Krājuma papildināšanai 2015. gadā turpināja izmantot interneta veikalu *mnogoknig.lv* un SIA *Tirgonis un filmu fabrika* pakalpojumus.

Nopirkto grāmatu eksemplāri LCZB un filiālbibliotēkās

Gads	Eksemplāri	EUR
2015	4 099	31 128,28
2014	3 853	29 055,32
2013	3 518	24 948,62

Nopirkto grāmatu skaits 2015. gadā ir par **246** eksemplāriem vairāk nekā iepriekšējā gadā.

Grāmatu iegādei LCZB un filiālbibliotēkās izlietots:

- uz vienu iedzīvotāju - EUR **0,40**,
- uz vienu lasītāju – EUR **2,13**.

LCZB un filiālbibliotēkas pēc nopirkto grāmatu skaita grāmatnīcas sarindojušas sekojoši:

Npk.	Grāmatnīca	Eks. sk.	Summa EUR
1.	Zvaigzne ABC	1238	9 874.93
2.	Jāņa Rozes grāmatnīca	1010	8 571.78
3.	Latvijas Grāmata	626	4 534.62
4.	I/K Avots	286	2 866.69

Saskaņā ar *Obligātā eksemplāra likumu* LCZB 2015. gadā turpināja saņemt bezmaksas obligāto eksemplāru. Tādējādi bibliotēka ir nodrošināta praktiski ar visu literatūru vismaz vienā eksemplārā, kas tiek izdota Latvijas teritorijā.

Obligātais eksemplārs

Gads	Jaunieguvumu eks.
2015	3 337
2014	3 175
2013	3 261

2015. gadā saņemtais obligāta eksemplāra skaits ir lielāks nekā iepriekšējā gadā.

Ievērojams 2015. gadā bija *Nacionālā Kino centra* dāvinājums – Latvijas filmu izlase DVD formātā. Atzīmējot Latvijas prezidentūru Eiropas Savienības Padomē, 2015. gada pirmajā pusē Nacionālais Kino centrs sadarbībā ar Latvijas Prezidentūras ES Padomē sekretariātu realizējis projektu „Latvijas filmu izlase”- apjomīgu filmu kolekciju DVD formātā (25 diski), kurā apkopotas Latvijas kino vēstures būtiskākās parādības un spilgti mūsdienu kinomākslas paraugi. Izlasē ievietotas 70 Latvijas filmas (10 spēlfilmas, 16 dokumentālās filmas un 44 animācijas filmas), diskiem pievienots izsmeļošs bilingvāls

katalogs latviešu un angļu valodā par visām filmām un to autoriem. Filmas tulkotas un subtitrētas angļu, vācu, franču, itāļu un krievu valodā. Dāvinājums ir būtisks papildinājums LCZB Fonotēkas krājumam.

Visvairāk dāvinājumu saņemts no privātpersonām – 1318 eksemplāri. LR Saeimas deputāts *Valdis Skujiņš* LCZB uzdāvināja 142 modernās mūzikas diskus. Dāvinājumi 2015. gadā ir saņemti gandrīz divreiz vairāk nekā 2014. gadā un nedaudz mazāk nekā 2013. gadā.

Dāvinājumi

Gads	Eksemplāri	Summa EUR
2015	2 019	6 383,36
2014	1 220	4 588,59
2013	2 105	7 101,31

LNB īstenojot projektus *Bērnu un jauniešu žūrija* un *Augstvērtīga latviešu oriģinālliteratūra bibliotēkās*, LCZB saņēma 97 grāmatas:

Projekta nosaukums	Eksemplāri	EUR
Bērnu un jauniešu žūrija	29	175,38
Augstvērtīga latviešu oriģinālliteratūra bibliotēkās	68	611,10
Kopā	97	786,48

LCZB un filiālbibliotēku jaunieguvumu eksemplāri 2015. gadā % pēc ieguves avota:

LCZB budžets	Obligātais eks.	Dāvinājumi	Aizvietotās	LNB projekti	Kopā
43.4 %	32.9 %	21.4 %	1.3 %	1 %	100.00 %

LCZB un filiālbibliotēku krājumā ienākošie dokumenti 2015. gadā:

Struktūrvienība	Kopskaits	Grāmatas	Citi dok.	Seriālizdev.	Summa EUR
LCZB	6 793	4 906	439	1 448	3 1488.95
Zaļās birzs bibliotēka	1 046	719	1	326	3991.77
Valtera bibliotēka	1 288	859	2	427	5 094.46
Vecliepājas rūķis	1 298	898	51	349	5 408.88
Varavīksne	1 571	644	29	898	4 868.02
Libris	1 617	935	3	679	5 214.23
Kopā	13 613	8 961	525	4 127	56 066.31

Literatūras norakstīšana

Iespieddarbu un citu materiālu norakstīšana LCZB un filiālbibliotēkās notiek divreiz gadā. Norakstīšanai paredzētos iespieddarbus izvērtē *Literatūras komplektēšanas un norakstīšanas komisija* un akceptē izdevumu izslēgšanu no bibliotēkas krājuma.

Struktūrvienība	Kopā	Grāmatas	Citi dok.	Seriālizdev.	EUR
LCZB	4 259	3 682	128	449	5 513.94
Zaļās birzs bibliotēka	412	407	5	-	369.47
Valtera bibliotēka	1 839	1 414	27	398	1 448.52
Vecliepājas rūķis	1 549	996	50	503	1 606.47
Varavīksne	1 724	87	-	1 637	171.68
Libris	60	54	6	-	220.09
Kopā	9 843	6 640	216	2 987	9 330,17

Preses pasūtīšana

2015. gadā LCZB un tās filiālēm tika abonēti 129 nosaukumu žurnāli un avīzes. Kopumā preses izdevumu abonēšanai LCZB un filiālbibliotēkām 2015. gadam bija paredzēts izlietot EUR 9211.58, kas izrādījās nepietiekoša summa preses izdevumu sadārdzināšanās dēļ. Tādēļ pasūtījumi tika veikti arī 2015. gada sākumā par summu EUR 244.29. Kopumā izlietotā summa sastādīja EUR **9 455.87**.

Periodisko izdevumu skaits un izdevumi LCZB un filiālēs 2015. gadam

Bibliotēka	Preses izdevumu nosaukumu skaits	Summa EUR
Zaļās birzs bibliotēka	21	779.40
Valtera bibliotēka	24	891.59
Vecliepājas rūķis	25	817.29
Varavīksne	25	844.01
Libris	29	1034.27
LCZB	108	5089.27
	Kopā:	9455.87

2015. gadā tika saņemti arī dāvinājumi: *Jaunā Gaita, Medicus Bonus, Helikons*. Daži izdevumi kā, piemēram, *Jurista vārds, IR*, piedāvā arī izdevuma elektronisko versiju, bet *Latvijas Vēstnesis* - pieejams vienīgi elektroniski.

LCZB plašais periodisko izdevumu piedāvājums veidots ar mērķi, lai apmierinātu lasītāju pieprasījumu pēc nozaru izdevumiem darbam, mācībām, pašizglītībai, dažādām interesēm un atpūtai. Ik gadu preses saraksts tiek pārskatīts un analizēts pieprasījums, kā arī atsevišķu preses izdevumu saturiskais piedāvājums. Ik gadu tiek meklēta informācija par jauniem periodiskiem izdevumiem Latvijā un ārvalstīs.

LCZB pieejami periodiskie izdevumi dabaszinātnēs, medicīnā, kultūrā u.c.; pieprasītākie: *Jurista vārds, Ir, Likums un Taisnība, Teātra Vēstnesis, Rīgas laiks, Ilustrētā Vēsture un Ilustrētā Zinātne, Ko ārsti Tev nesaka*, kā arī modes žurnāli ar piegrieztnēm – *Burdas*, rokdarbu un arī stila žurnāli – *Pastaiga, Elle, Vogue, Deko*. Abonēti arī jauni periodiskie izdevumi: „*Nezināmā vēsture*”, „*Likums un taisnība*”, „*Kultūrzīmes*” u.c. Diemžēl daži izdevumi vairs nav abonējami un Liepājā nav pieejami arī tirdzniecības vietās, piemēram, *ZA Latvijas vēstures institūta žurnāls, Mākslas vēsture un teorija*. Pa valodām - 22 izdevumi – krievu valodā, 2 – angļu, 1 – vācu valodā, 83 - latviešu valodā. LCZB periodikas piedāvājums raksturojams ar daudzveidīgu tematiku dažādām lasītāju grupām un interesēm.

LCZB filiālbibliotēkās preses pasūtījuma sarakstus veido filiāļu darbinieki, vadoties pēc lasītāju vēlmēm: populārzinātniski un izklaides izdevumi, mazāk nozaru izdevumi. Visas filiāles pasūta Liepājas izdevumus *Kurzemes Vārds* un *Liepājas Vēstules*, kā arī vienu centrālo laikrakstu *Diena, Latvijas Avīze*, vai *NRA*; ar interesantām tēmām bagātos izdevumus *Ilustrētā Zinātne, Ilustrētā Pasaules Vēsture, Nacionālā Ģeogrāfija* un arī *Leģendas*. Iecienīti ir žurnāli *Ieva, Ievas Māja, Ievas Virtuve, Ievas Dārzs, Ievas Veselība*, kā arī populārie sieviešu žurnāli *LILIT, UNA, Santa* un veselības uzlabošanas jautājumiem veltītie izdevumi. Katrā filiālē pieejami bērniem un pusaudžiem adresētie izdevumi: *Ilustrētā Junioriem, Spicīte, Zīlīte*.

Krājuma rādītāju analīze

LCZB 2015. gadā veikta apjomīga krājuma pārvietošana, kas tika īstenota, reorganizējot abonementu un lasītavu. Mainījās krājuma izvietojums, ievērojami palielinot brīvpieejā izvietotā krājuma daļu.

LCZB skaitlisko rādītāju analīze liecina, ka veiktais pasākumu komplekss ir devis arī skaitliski labus rezultātus. Abonementa izsniegums pieaudzis par 4632 eksemplāriem un lasītavā par 5444. Ievērojami pieaudzis arī periodisko izdevumu izsniegums lasītavā.

Krājums 2014./2015.

Struktūrvienība	2014	2015	+/- eks.
LCZB	259 170	261 704	+ 2534
Zaļās birzs bibliotēka	19 177	19 375	+ 178
Valtera bibliotēka	949	19 398	- 551
Vecliepājas rūķis	28 056	27 805	-251
Varavīksne	18 248	18 095	-153
Libris	17 818	19 375	+ 1557
Kopā :	362 418	366 188	+ 3770

Izsniegums 2014./2015.

Struktūrvienība	2014	2015	+/- eks.
LCZB	221 000	226 835	+ 5 835
Zaļās birzs bibliotēka	24 666	22 785	-1 881
Valtera bibliotēka	40 144	38 462	- 1 682
Vecliepājas rūķis	36 129	35 773	- 356
Varavīksne	41 835	45 145	+ 3 310
Libris	43 794	43 232	-562
Kopā :	407 568	412 232	+ 4 664

Krājuma apgrozība 2015

LCZB	Zaļā birzs	Valtera bibliotēka	Vecliepājas rūķis	Varavīksne	Libris
0.87	1.18	1.98	1.29	2.51	2.23

Rekatalogizācija

2015. gada beigās LCZB un filiālbibliotēkas bija rekatalogizēts ap 80% krājuma. Rekatalogizēto eksemplāru skaits:

	2015.	2014.	2013.
Kopā:	2981	3 266	7 270

2015. gadā veikta krājuma **inventarizācija** *Valtera bibliotēkā, Zaļās birzs bibliotēkā* un bērnu bibliotēkā *Vecliepājas rūķis*.

LCZB krājuma attīstības politika atzīstama par pareizu, jo īstenotie pasākumi ir devuši pozitīvus rezultātus gan skaitliskā izteiksmē, gan bibliotēkas lietotāju atsauksmēs.

Pozitīvās pārmaiņas attiecībā uz krājumu: abonementa un lasītavu reorganizācija, neaktīvās fonda daļas atlase un novietošana *Krātuvē*, krājuma drošības sistēmas ieviešana, krājuma izvietojuma un pieejamības uzlabošana.

Bibliotēkas "*Libris*" krājums apmierina mikrorajona pieprasījumu, puse krājuma ir daiļliteratūra un bibliotēkā pieejams lasītājiem plašs mākslas grāmatu klāsts. Palielinās bērnu, pusaudžu un jauniešu grāmatu krājums.

Valtera bibliotēkas krājums papildināts ar augstvērtīgām grāmatām krievu valodā, kas ir galvenais kā iesaistīt cittautiešu bibliotēkas lasītāju saimē.

Bērnu bibliotēkas "*Vecliepājas rūķis*" krājumu raksturojošie rādītāji liecina, ka krājuma apgrozība nav pietiekama. Aktīvāk jāizslēdz no krājuma maz izmantotie izdevumi.

2015. gadā veikta daļēja bērnu bibliotēkas krājuma izvietojuma maiņa, lai lasītājiem atvieglotu orientēšanos nozaru literatūras klāstā.

3. PAKALPOJUMU PIEDĀVĀJUMS UN PIEEJAMĪBA

Liepājas Centrālā zinātniskā bibliotēka ar savu struktūru un filiāļu tīklu nodrošina ikvienu Liepājas pilsētas un reģiona iedzīvotāju ar bezmaksas bibliotekārajiem pakalpojumiem atbilstoši lietotāju vajadzībām un interesēm, maksimāli tuvu dzīves, mācību

vai darba vietai. Ikvienā bibliotēkā ir abonements, lasītava, ar datoriem aprīkotas darba vietas un bezmaksas interneta pieslēgums. LCZB nodrošina vienotā fonda un SBA pakalpojumus. LCZB *Reģionālais mācību centrs* organizē mācības datoru pamatprasmju apguvei un e-prasmju pilnveidošanai visu vecumu grupu interesentiem.

Lietotāju apkalpošana notiek atbilstoši Latvijas likumdošanai, LR Ministru Kabineta noteikumiem un LCZB un tās filiālbibliotēku **lietošanas noteikumiem**.

LCZB sniegto maksas pakalpojumi veidi un tarifi apstiprināti Liepājas pilsētas domē.

LCZB un tās filiālbibliotēku pakalpojumu attīstība lielā mērā atkarīga no pieprasījuma, kas ietekmē esošo pakalpojumu uzlabošanu un jaunu ieviešanu. Joprojām aktuāli ir tradicionālie pakalpojumu veidi, kas pamazām iegūst arī virtuālu formu

Galvenie darba rādītāji LCZB un filiālbibliotēkās:

Struktūrv.	Lietotāju skaits			Apmeklējums			Izsniegums		
	2014	2015	+/-	2014	2015	+/-	2014	2015	+/-
LCZB	5625	5695	+ 70	173733	184788	+11055	221000	226835	+ 5835
Libris	2045	2204	+ 159	20924	22248	+ 1324	43794	43232	- 562
Valtera bibliotēka	1957	2035	+ 78	17543	18558	+ 1015	40144	38462	-1682
Varavīksne	1711	1673	- 38	14806	14237	- 569	41835	45145	+ 3310
Zaļā birzs	836	886	+ 50	8485	7655	- 830	24666	22785	-1881
Vecliepājas rūķis	2063	2102	+ 39	17240	16876	- 364	36129	35773	- 356
Kopā:	14237	14595	+358	252731	264362	+11631	407568	412232	+ 4664

Lai arī iedzīvotāju skaits Liepājā ir samazinājies, LCZB un filiālbibliotēku lietotāju skaits un apmeklējums ir palielinājies. To ir veicinājušas LCZB īstenotās pārmaiņas Lasītāju apkalpošanas departamentā - paplašinātā krājuma brīvpieejas zona, augstvērtīgs un daudzveidīgs krājums, kā arī izremontētās telpas un jaunās mēbeles. Četras no LCZB filiālbibliotēkām atrodas ļoti labās, izremontētās telpās un nodrošina mikrorajona iedzīvotājiem ne vien kvalitatīvus bibliotēkāros pakalpojumus, bet ir arī mikrorajona kultūras un personības pilnveides centrs, piedāvājot aktuālas tematiskās literatūras izstādes, mākslas izstādes un dažādus pasākumus.

Literatūras izstāžu, pasākumu un apmeklējumu skaits LCZB un filiālbibliotēkās:

Struktūrvienība	Literatūras izstādes			Pasākumi			Apmeklētāju skaits		
	2014	2015	+/-	2014	2015	+/-	2014	2015	+/-
LCZB	110	88	-22	65	64	-1	1830	1598	+232
Libris	31	36	+5	41	49	+8	788	1115	+327
Valtera b-ka	33	34	+1	47	66	+19	950	1345	+395
Varavīksne	17	21	+4	40	47	+7	1368	1322	-46
Zaļā birzs	43	37	-6	21	17	-4	317	275	-42
Vecliep. rūķis	36	25	-11	53	49	-4	1587	2149	+562
Kopā:	270	241	-29	267	292	+25	6840	7804	+964

Ar katru gadu palielinās virtuālo apmeklējumu skaits, kas liecina par jauniem lietotāju lasīšanas paradumiem, kas mainās līdz ar pieaugošajām iespējām e-resursu izmantošanā t.sk. elektronisko grāmatu lasīšanā. Īpaši tas attiecas uz gados jaunāko lietotāju paaudzi un vidējo vecuma posmu līdz 45 gadiem. Izaugusi jauna lasītāju paaudze, kura, pirmkārt, izmantos elektroniskos resursus un tikai pēc tam tradicionālos. Iespējams, šī tendence ietekmēs lietotāju skaitu un sastāvu arī turpmāk.

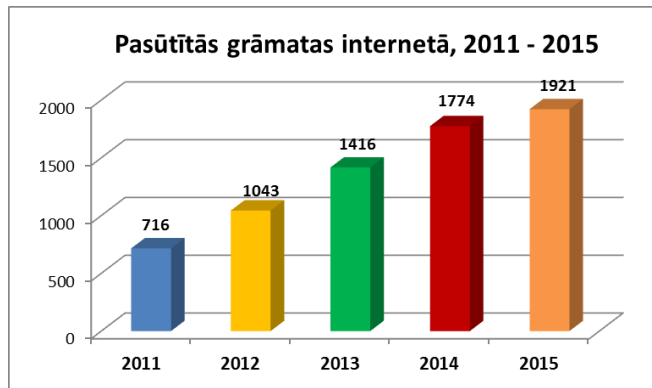
LCZB virtuālo apmeklējumu dinamika 2012.-2014.

2013			2014			2015		
Apmekl. kopā	t.sk. virtuālais	%	Apmekl. kopā	t.sk. virtuālais	%	Apmekl. kopā	t.sk. virtuālais	%
159014	58399	36.73	173733	74793	43.01	184788	89038	48.18

Sekotāji LCZB sociālajos tīklos 139.

Ik gadu arvien populārāka kļūst elektroniskā grāmatu rezervēšana, veidojot rindas uz populārākajām un pieprasītākajām grāmatām. Rezervācija notiek attālināti, izmantojot bibliotēkas izsniegto lietotāju vārdu un paroli.

Abonementā ar katru gadu paplašinās darbs ar attālinātajiem lietotājiem: grāmatu

rezervēšana BIS ALISĒ, rindu veidošana un to apstrāde, lietotāju informēšana, jo pieaug to lasītāju skaits, kas grāmatas pasūta un rezervē internetā. Grafiskais attēls parāda šī pakalpojuma attīstību Abonementā pēdējo piecu gadu laikā.

Abonementa darbinieki **lietotāju informēšanā** izmanto iespēju elektroniski nosūtīt atgādinājumus tiem lasītājiem, kuriem ir rezervētas grāmatas, kas ievērojami atvieglo darbu, jo nav jātērē ne laiks, ne līdzekļi zvanot. Arī darbā **ar lasītājiem - parādniekiem** tiek izmantota iespēja BIS ALISĒ nosūtīt atgādinājumus par laikā nenodotajām grāmatām. Palielinājusies soda naudas kopējā summa, ko samaksā lasītāji - parādnieki, lai atkal varētu turpināt ņemt grāmatas uz mājām.

Dīvas reizes gadā, martā un decembrī, norisinājās akcija „*Nodod grāmatas bez soda naudas*”. Marta akcijai atsaucās tikai 13 lasītāji, tādēļ pirms decembra akcijas lasītāji - parādnieki tika informēti telefoniski vai, sūtot atgādinājumus. Rezultātā ieradās 39 parādnieki. Maijā tika iesniegti parādnieku saraksti Liepājas Universitātes (LiepU) bibliotēkai, tomēr sadarbību apgrūtināja tas, ka LCZB un LiepU ALISES programmas nav savienotas.

Pēdējā laika novērota tendence, ka arvien vairāk lasītāju bibliotēkas materiālus fotografē un atsakās no kopēšanas pakalpojuma.

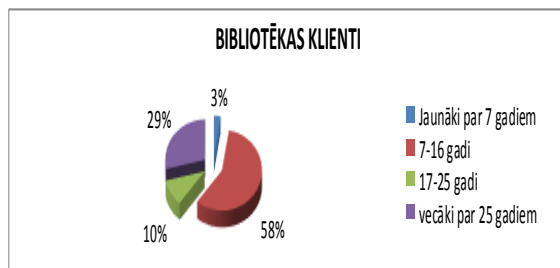
Arvien vairāk tiek novērtēta iespēja izmantot bibliotēkas e-kopkataloga mobilo versiju.

Valtera bibliotēkā turpina pieaugt nestrādājošo lietotāju skaits (2013. -10%; 2014.-12% ; 2015.-12,7%), jo *nakts patversmes* iemītnieki kļuvuši par *Valtera bibliotēkas* lasītājiem, kuri vēlas bibliotēkā pavadīt visu dienu, kamēr varēs atgriezties naktsmītnē. Pārējie lasītāji gan skaļi, gan ne tik skaļi izsaka savu neapmierinātību, bet bibliotekāres ir bezspēcīgas, jo nevar cilvēku izraidīt uz ielas tikai tāpēc, ka viņa deklarētā dzīves vieta ir nakts patversme. Un tā daži no viņiem bibliotēkā pavada visu darba dienu.

Zaļās birzs bibliotēkā palielinājies to lasītāju skaits, kuri izmanto visus bibliotēkas pakalpojumus – lasītavu, abonementu un internetu. Strauji palielinoties jauniešu, dažādu sīkierīču (gadžetu) lietotāju skaitam, samazinās jauno cilvēku skaits, kuri izmanto bibliotēkas

datorus un internetu. Savukārt jūtami pieaudzis gados vecāko lasītāju skaits, kuri apmeklē bibliotēku, lai lietotu interneta pakalpojumus.

Bērnu bibliotēkas “*Vecliepājas rūķis*” lasītāji ir Liepājas pilsētas un reģiona skolu

jaunatne, speciālo skolu audzēkņi, ģimenes ar bērniem, studenti. Analizējot bibliotēkas apmeklētāju, var secināt, ka bibliotēkas apmeklētāji ir visu vecumu grupu ļaudis.

Bibliotekāri LCZB abonementā pēc saviem vērojumiem un, analizējot 2015. gada rezultātus, secinājuši, ka:

- 1) īstenojot reorganizāciju, palielinājies lasītājiem pieejamais viena nosaukuma eksemplāru skaits;
- 2) nepieciešamība palielināt savas zināšanas visdažādākajās, ar iegūto profesiju nesaistītās jomās, liek lasītājiem interesēties un lasīt nozaru literatūru, lai palielinātu savu konkurētspēju darba tirgū;
- 3) daļa lasītāju vēlas uzlabot savas valodu zināšanas;
- 4) palielinās lasītāju skaits, kas grāmatu uztver kā lielisku līdzekli atpūtai vai saturīgai laika aizpildīšanai, kad zaudēts darbs;
- 5) ņemt līdzi bibliotēkas grāmatas dodoties komandējumos;
- 6) lasītāji izvēlas maksimāli lielāko pieļaujamo grāmatu skaitu lasīšanai mājās, kā arī apmeklē bibliotēku biežāk nekā reizi mēnesī, par ko liecina arī apmeklējuma skaita pieaugums.

Kopš 2008. gada LCZB lietotājiem piedāvā *e - lasītavas pakalpojumus*. Šī ir lietotāju apkalpošanas vieta, kurā lietotāji visplašāk var izmantot biroja tehnikas pakalpojumus – drukāt, kopēt dažādus dokumentus, sūtīt faksu un skenēt dokumentus.

2015. gadā e-lasītavā reģistrēti 666 lietotāji.

E-lasītavas apmeklējums 2015. gadā - 26388, kas ir par 1390 apmeklējumiem vairāk nekā 2014. gadā. E-lasītavu apmeklē pārsvarā patstāvīgie lietotāji. E-lasītavas apmeklētāju skaits tiek uzskaitīts no interneta pārvaldības programmas Cafe Suite.

Vasarā e-lasītavu apmeklē ārvalstu tūristi, kam visbiežāk nepieciešams izdrukāt lidmašīnas biļetes.

E-lasītavā lietotāju vajadzībām ir pieejams informatīvs stends, kurā 2015. gadā bija pieejama informācija:

- par drošu internetu un tiešsaistes datubāzēm;
- par tīmekļa pārlūkprogrammas *Google Chrome* izmantošanu, konta izveidi un konfidencialitātes politiku;
- par internetā pieejamām kartēm, piemēram, *Google Maps*, *ZL Hotline*, *Vietas.lv*;
- par pilsētas apskates objektiem, velomaršrutiem, naktsmītnēm Liepājā un tās apkārtnē, kā arī noderīgas interneta adreses atpūtas plānošanai;
- par drošības jautājumiem, lietojot sociālos portālus *www.facebook.com* un *www.draugiem.lv*;
- par gatavošanos svētkiem, izmantojot internetā atrodamo informāciju (www.receptes.lv; www.e-cards.lv; www.lieliskadavana.lv u.c.);
- par LNB digitālās bibliotēkas vietni www.periodika.lv ;
- par internetā pieejamo latviešu filmu kolekciju vietnē www.filmas.lv.

E-lasītavā pieejami arī kārtējas dienas laikraksti, ko pārsvarā lasa pastāvīgie lietotāji.

2015. gada nogalē e-lasītavā uzstādītas 5 videonovērošanas kameras, kuru mērķis ir noziedzīgu nodarījumu novēršana un īpašuma aizsardzība.

2015. gadā e-lasītavā sniegtas 3255 uzziņas un 11288 konsultācijas. E-lasītavas lietotājiem galvenokārt tiek sniegtas precizējošās un bibliotekāri adresālās uzziņas, kā arī konsultācijas interneta izmantošanā.

Uzziņu un informācijas darbs

Profesionāls uzziņu un informācijas darbs ir kā veiksmīga bibliotēkas apmeklējuma atslēga lasītājam, bet bibliotekāram – gandarījums, ka lasītājam saņēmis nepieciešamo informāciju.

Informācijas iegūšanai un saziņai ar bibliotēku lietotāji izmanto gan tradicionālās metodes kā telefonsakari, tā arī e-pastu, īsziņas un komunikācija sociālajos tīklos. Nemainīgi gadu no gada visaktuālākā ir informācija par bibliotēku darba laiku, par grāmatu lietošanas termiņu pagarināšanu, grāmatu rezervēšanu, par grāmatu saņemšanu, izmantojot starpbibliotēku abonementu un daudzi citi jautājumi.

Uzziņu darbs lasītāju apkalpošanas nodaļās ir viena svarīgākajām darba jomām, kurā tiek izmantota uzziņu literatūra un interneta resursi. Būtiska ir arī bibliotekāra profesionalitāte un zināšanu līmenis, lai sagatavotu kvalitatīvu tematisko uzziņu. Pieprasīto

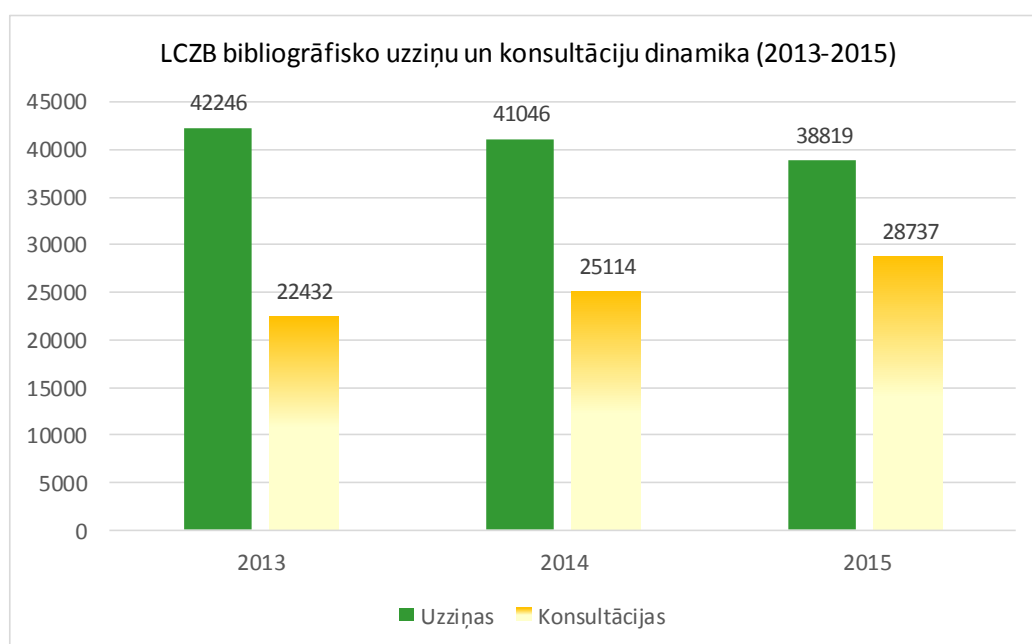
uzziņu tematikas daudzveidība atklāj aktuālās tendences sabiedrības un ikviena bibliotēkas apmeklētāja interesēs, kas izpaužas plašā amplitūdā no faktoloģiska rakstura līdz padziļinātām tematiskām uzziņām. Aktīvākie šī pakalpojuma izmantotāji ir studenti un skolēni, augstskolu pasniedzēji un dažādu nozaru speciālisti, kuri pēta kādu tematu studiju procesā vai profesionālai pilnveidei.

Pēc sniegto uzziņu tematikas lasītājus var sadalīt nosacītās interešu grupās:

- jaunu nozaru apgūšanu, lai palielinātu savu konkurētspēju darba tirgū;
- individuālās uzņēmējdarbības attīstībai;
- ceļotāji, kas meklē informāciju par valstīm un zemēm ko apmeklēt;
- informācija par numismātiku, pastmarkām, rokdarbiem un citiem hobijiem;
- interese par savu pilsētu, novadu un valsts vēsturi.

Aktuālākas kļuvušas precizējošās un faktoloģiskās uzziņas, kas nepieciešamas veidojot izmantotās literatūras sarakstus zinātniski pētnieciskajiem, bakalaura, maģistra un citiem darbiem.

Svarīga nozīme ir arī **konsultācijām**, kas nereti lasītājam sniedz jaunas iespējas. Piemēram, bibliotēkas lasītāji, kuri veica grāmatas pasūtījumu SBA, uzzinot, ka to var lasīt digitāli, ir apmierināti, jo nav zinājuši, ka pastāv šāda iespēja. Lasītāji tiek konsultēti kā izmantot arī LNB periodikas elektronisko piedāvājumu, kas būtiski uzlabo informācijas iegūšanas darbu ikvienam lasītājam un interesentam. Konsultācijas sniegtas par iespējām Latvijas Nacionālās bibliotēkās Digitālajā bibliotēkā, interneta vietnē www.yandex.ru.

SBA pakalpojumi

No LCZB starpbibliotēku abonementa 2015. gadā veikti *94 pasūtījumi*. Salīdzinājumā ar 2014. gadu pasūtījumu skaits ir pieaudzis vairāk nekā par 43 %.

2015. gadā 29 % no izpildītajiem pasūtījumiem ir kopijas no LNB glabātajiem iespieddarbiem.

Tā kā LCZB ir reģiona galvenā bibliotēka, tās SBA nodaļa apkalpo visas reģiona bibliotēkas. Visvairāk LCZB SBA no reģiona izmanto Grobiņas pilsētas bibliotēka, Aizputes pilsētas bibliotēka un Sakas novada Pāvilstas bibliotēka. Novadu bibliotēku pieprasījumus veido, galvenokārt, grāmatas sabiedriskajās zinātnēs, valodniecībā un literatūrzinātnē. Mazāk pieprasītas pārējās zinātņu nozares.

Bez novadu bibliotēkām LCZB SBA nodaļas pakalpojumus izmantoja arī Liepājas Universitātes bibliotēka, Liepājas valsts 1.ģimnāzija, Draudzīgā aicinājuma Liepājas pilsētas 5. vidusskola, kā arī pašvaldības iestādes un uzņēmumi. Piemēram, profesionālās izglītības kompetences centra "*Liepājas Valsts tehnikums*" pasniedzēja pasūtīja literatūru par modes vēsturi, lai programmas *Šūto izstrādājumu izgatavotājs* mācību procesā kopā ar audzēkņiem analizētu modes attīstību, virzienus un šodienas aktualitātes.

Itāļu sieviešu veļas ražotāja SIA "*Emme Latvia*" intereses saistījās par mežģīņu veidiem un vēsturi.

Izsniegums LCZB SBA 2015. gadā:

Zinātņu nozare	Latviešu valodā	Krievu valodā	Angļu valodā	Vācu valodā	Kopā
Sabiedriskās zinātnes	204				204
Uzziņu literatūra	33				33
Dabaszinātņu nozare	9				9
Tehniskā literatūra	40				40
Medicīna	52				52
Māksla	32				32
Valodniecība, literatūrzinātne	33		1		34
Daiļliteratūra	285	18	1	1	305
Audiovizuālie dokumenti	1				1
KOPĀ	689	18	2	1	710

LCZB un tās filiālbibliotēkas, lai papildinātu tematiskās literatūras izstādes ar interesantiem materiāliem un apmierinātu lasītāju individuālos pieprasījumus, izmanto gan LCZB bagāto krājumu, gan filiālbibliotēku krājumā esošās grāmatas.

Tā *Valtera bibliotēka* vienoto fondu izmantojusi 64 reizes – 48 eksemplāri saņemti, 16 – izsniegti, *Zaļās birzs bibliotēka* 97 reizes – 66 eksemplāri saņemti, 31 – izsniegti, bibliotēka *Varavīksne* 310 reizes – 291 eksemplāri saņemti, 19 – izsniegti, bet bērnu bibliotēkā *Vecliepājas rūķis* izmantojusi vienoto fondu 267 reizes – 107 eksemplāri saņemti, 160 – izsniegti.

Izmantojot LCZB *Krātuves* grāmatas, *Valtera bibliotēkā* tika iekārtota izstāde “...un sākās viss no *Ābeces* ...”, kurā varēja aplūkot un iepazīties ar seno laiku ābecēm un unikālo *boksteru* grāmatu izdotu 1865. gadā.

Mūžizglītības pasākumus Liepājas pilsētas iedzīvotājiem piedāvā arī **Reģionālais mācību centrs (RMC)**. Tā ir LCZB struktūrvienība un atrodas vienās telpās ar bērnu bibliotēku “Vecliepājas rūķis” ēkā blakus LCZB. RMC atrodas zālē, kura ātri no datorklases pārveidojama par konferenču, semināru un kultūras pasākumu norises vietu. Šeit ir ne vien stacionārā datorklase, bet arī klavieres, lai muzikāli bagātinātu literāros pasākumus. RMC nodrošina ar telpu un datortehniku bērnu bibliotēkas “Vecliepājas rūķis” informācijpratības un citus pasākumus bērniem un jauniešiem.

Pateicoties RMC aktivitātei un ieinteresētībai, LCZB ir viena no aktīvākajām *E-prasmju nedēļas* atbalstītājām Latvijā.

2015. gadā RMC turpināja 2014. gadā uzsākto sadarbību ar Liepājas Universitātes (LiepU) lektoru, datorzinātņu maģistru *Dzintaru Tomsonu*.

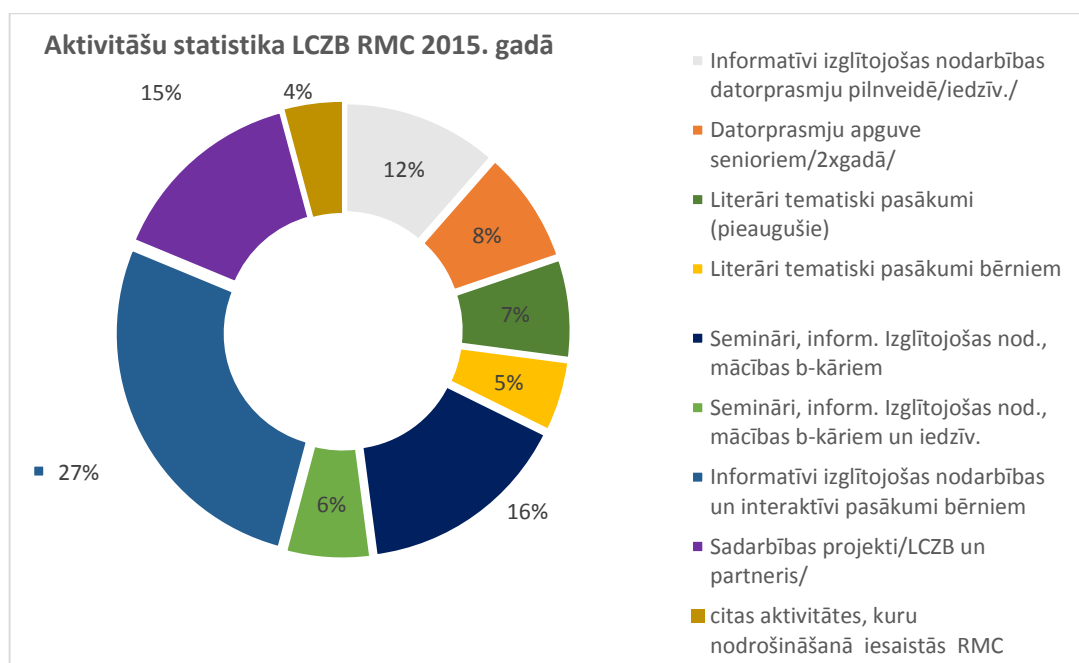
Kopīgi ar LiepU Reģionālajā mācību centrā tika organizēti vairāki pasākumi bērniem, ļaujot pārbaudīt skolēniem zināšanas IT jautājumos un interneta lietošanas drošībā. Aktivitātēs iesaistījās LiepU studiju programmas *Informācijas tehnoloģijas* studentes, kurām tā bija pieredze darbā ar skolēnu auditoriju un reizē studijās iegūto zināšanu pārbaude un pielietošana.

Lai pilnveidotu un uzlabotu bibliotekāru zināšanas *Microsoft Office programmu Word un Excel lietošanā*, E-prasmju nedēļas aktivitāšu ietvaros notika praktiskas nodarbības, kuras vadīja Liepājas Valsts 1. ģimnāzijas Informātikas un programmēšanas pamatu skolotāja Vineta Tomsone.

2015. gadā turpinājās 2013. gadā uzsāktais ikmēneša cikls interesentiem ar nelielām priekšzināšanām „*Informatīvi izglītojošas nodarbības datorprasmju pilnveidē*”. Mācību cikla ietvaros notika 11 nodarbības - vienas nodarbības ilgums 2 h. Ikmēneša datorprasmju pilnveides nodarbībās piedalījās **90** interesentu. Mācības norisinājās sadarbībā ar LCZB IT resursu attīstības departamentu, kopīgi izstrādājot mācību saturu un metodiku.

2015. gadā turpinājās 2011. gadā uzsāktās informatīvi izglītojošās nodarbības senioriem „*Datora lietošanas un interneta izmantošanas pamati*”. Nodarbības joprojām ir pieprasītas un apmeklētas. Mācību kursa moto „*Padariet dzīvi interesantāku, uzdrošinieties un esiet apņēmības pilni!*” Tradicionāli mācības notiek 2 reizes gadā – rudenī, atzīmējot LCZB dibināšanas gadskārtu, un pavasarī Bibliotēku nedēļas laikā. 2015. gadā mācību kursu sekmīgi apguva **21** seniors.

2015. gadā RMC regulāri sniedza individuālas konsultācijas datorprasmju apguvē un pilnveidē gan kolēģiem, gan iedzīvotājiem.

Pakalpojumu pieejamība

Liepājas Centrālā zinātniskā bibliotēka atrodas pilsētas centrā un ir ērti pieejama ikvienam pilsētas iedzīvotājam, kā arī interesentiem no reģiona un citām Latvijas pilsētām.

Reorganizācija LCZB abonementā un lasītavās ievērojami palielināja krājuma apjomu brīvpieejā, kā arī lasītājiem uz mājām izsniedzamo daiļliteratūras eksemplāru skaitu. Krājuma drošībai uzstādīti elektroniskie drošības vārti.

Reorganizācijas laikā netikta pārtraukta lasītāju apkalpošana un bibliotekāri katram lasītājam pastāstīja par jauno krājuma izvietojumu un iespēju jaunākos periodiskos izdevumus lasīt bibliotēkas pirmajā stāvā e-lasītavā.

Īstenojot reorganizāciju, lasītāju plūsma starp lasītāju apkalpošanas nodaļām ir izlīdzinājusies un bibliotekāri vairāk var pievērsties uzziņām un konsultācijām, kā arī sarunām ar lasītājiem, lai uzklautu ieteikumus.

Visas LCZB filiālbibliotēkas, izņemot *Zaļās birzs* bibliotēku, ir pieejamas cilvēkiem ar pārvietošanās grūtībām un vecākiem ar bērnu ratiņiem.

Pēc telpu rekonstrukcijas bibliotēka *Libris* apmeklētājiem pieejama divos stāvos:

- pirmajā stāvā ērti un pieejami izvietots abonementa krājums;
- atsevišķi izvietotas bērnu, pusaudžu un mākslas nodaļas otrajā stāvā;
- pirmajā stāvā ir preses lasītava un datori pieaugušajiem;
- otrajā stāvā ir datori bērniem;
- atstarpes starp plauktiem ļauj pārvietoties apmeklētājiem ratiņkrēslos;
- abos stāvos regulāri tiek izvietotas un mainītas dažādas mākslas darbu izstādes.

Zaļās birzs bibliotēka 4 lasītājus apkalpo mājās, bibliotekāriem piegādājot grāmatas dzīves vietā vai izmantojot uzticības personas.

2015. gadā veiktas izmaiņas LCZB filiālbibliotēku darba laikā, pagarinot darba laiku bērnu bibliotēkā “Vecliepājas rūķis” otrdien un ceturtdien līdz plkst. 18.00, bet sestdienās visas filiālbibliotēkas būs atvērtas lietotājiem līdz plkst.16.00.

LCZB un filiālbibliotēku darba laiks

Filiāle	I	II	III	IV	V	VI	VII	stundas
LCZB	11 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	11 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	11 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	11 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	9 ⁰⁰ -17 ⁰⁰	9 ⁰⁰ -16 ⁰⁰	-	47
Valtera b-ka	10 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	10 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	10 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	10 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	10 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	-	-	45

Varavīksne	11 ⁰⁰ -18 ⁰⁰	11 ⁰⁰ -18 ⁰⁰	11 ⁰⁰ -18 ⁰⁰	10 ⁰⁰ -17 ⁰⁰	10 ⁰⁰ -17 ⁰⁰	10 ⁰⁰ -16 ⁰⁰	-	41
Libris	11 ⁰⁰ -18 ⁰⁰	11 ⁰⁰ -18 ⁰⁰	11 ⁰⁰ -18 ⁰⁰	11 ⁰⁰ -18 ⁰⁰	11 ⁰⁰ -18 ⁰⁰	10 ⁰⁰ -16 ⁰⁰	-	41
Zaļā birzs	-	10 ⁰⁰ -17 ⁰⁰	10 ⁰⁰ -18 ⁰⁰	10 ⁰⁰ -18 ⁰⁰	10 ⁰⁰ -17 ⁰⁰	9 ⁰⁰ -16 ⁰⁰	-	37
Vecliep. rūķis bērnu bibliotēka	10 ⁰⁰ -17 ⁰⁰	11 ⁰⁰ -18 ⁰⁰	10 ⁰⁰ -17 ⁰⁰	11 ⁰⁰ -18 ⁰⁰	10 ⁰⁰ -17 ⁰⁰	10 ⁰⁰ -16 ⁰⁰	-	41

4. DARBS AR BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM

Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas un tās filiālbibliotēku mērķis darbā ar bērniem un jauniešiem ir veicināt jaunās paaudzes iesaistīšanos bibliotēku pakalpojumu izmantošanā, motivējot bērnus un jauniešus vairāk lasīt, mācīties un attīstīt savas radošās spējas.

LCZB filiālbibliotēkās bērni un jaunieši ir lielākā lietotāju grupa, kuras bibliotekārajai apkalpošanai tiek veltīta īpaša uzmanība. Grāmatu krājums, periodiskie izdevumi, datubāzes, kā arī iespēja apgūt pamatzināšanas darbā ar informācijas avotiem, to sistematizēšanā un atlasē – piedāvājums, ko pilsētas bibliotēkas piedāvā ikvienam bērnam un jauniešim. Bibliotēkas regulāri apmeklē vispārīgglītojošo skolu jaunatne ar mērķi iegūt zināšanas par bibliotēku, tās izmantošanas iespējām un pakalpojumiem. Informācija tiek sniegta gan individuāli, gan mācību ekskursiju laikā, kas parasti tiek organizētas uzsākot mācību gadu un zinātniski pētniecisko darbu nedēļas laikā. Jaunieši tiek iepazīstināti ar bibliotēkas lietošanas noteikumiem, pakalpojumiem, elektronisko katalogu un iespējām, ko tas piedāvā lietotājam, kā arī ar krājuma izvietojumu bibliotēkā.

Bērnu un jauniešu lietotāju skaits LCZB un filiālbibliotēkās:

Bibliotēka	2014			2015		
	Lietotāju skaits	t. sk. līdz 18 gadu vec.	% no lietotāju skaita	Lietotāju skaits	t. sk. līdz 18 gadu vec.	% no lietotāju skaita
LCZB	5625	566	10.06	5695	611	10.73
Vecliep. rūķis	2063	1370	66.41	2102	1396	66.41
Valtera b-ka	1957	1020	52.12	2035	1128	55.43
Varavīksne	1711	986	57.62	1673	913	54.57
Zaļā birzs	836	388	46.41	886	449	50.68
Libris	2045	698	34.13	2204	792	35.93
Kopā:	14237	5028	35.32	14595	5289	36.24

Bērnu un jauniešu līdz 18 gadiem skaits LCZB un filiālbibliotēku galvenajos statistikas rādītājos:

Struktūrvien.	Lietotāju skaits			Apmeklējums			Izsniegums		
	2014	2015	+/-	2014	2015	+/-	2014	2015	+/-
LCZB	566	611	+ 45	4039	4424	+ 385	5789	6591	+ 802
Libris	698	792	+ 94	5671	7329	+ 1658	4850	5206	+356
Valtera b-ka	1020	1128	+ 108	6811	7111	+ 300	13649	10101	-3548
Varavīksne	986	913	-73	7280	6645	-635	5229	4818	-411
Zaļā birzs	388	449	+ 61	2856	2357	-499	2031	2055	+ 24
Vecliep rūķis	1370	1396	+ 26	13049	12267	-782	24790	25523	+733

LCZB un filiālbibliotēku galvenie statistikas rādītāji, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, ir mainīgi – gan pozitīvi, gan negatīvi. Vērojama tendence lielākā daļā bibliotēku palielināties lietotāju skaitam, kas varētu būt norāde tam, ka neliela grupa jauniešu bibliotēku apmeklējuši vienu vai dažas reizes.

LCZB filiālbibliotēka bērnu bibliotēka *“Vecliepājas rūķis”* veic galvenās bibliotēkas funkcijas darbā ar bērniem un jauniešiem, sadarbojoties ar bibliotēkām, kurās ir bērnu nodaļas, kā arī skolu bibliotēkām, konsultējot un sniedzot metodisku atbalstu bērnu un jauniešu bibliotēkārājā apkalpošanā, literatūras popularizēšanā un lasīšanas veicināšanas pasākumu organizēšanā.

LCZB lasītāju apkalpošanas nodaļu un filiālbibliotēku darbinieki jaunāko informāciju par bērnu un jauniešu literatūru, par darba organizāciju darbā ar bērniem, kā arī citu bibliotēku pieredzes stāstus, regulāri gūst semināros un arī pieredzes braucienos pa Latvijas bibliotēkām. Metodiskā un konsultatīvā darba organizācija ik gadus tiek mērķtiecīgi virzīta, lai ar jaunāko lasītāju paaudzi strādātu darbam ar bērniem sagatavoti bibliotekāri.

LCZB darbs vairāk saistīts ar vidusskolu audzēkņiem un studentiem, mazākie lasītāji izmanto blakus ēkā esošo bērnu bibliotēku *„Vecliepājas rūķis”*. Tomēr bibliotēkas apmeklētāju vidū ir arī pirmskolas un sākumskolas vecuma bērni, kas ierodas kopā ar vecākiem vai vecvecākiem. LCZB neviens lasītājs netiek noraidīts vai neapkalpots, t.sk. bērni.

Bērnu un jauniešu literatūra ir ļoti nozīmīga krājuma daļa arī LCZB. Nozīmīgums vērtējams nevis pēc skaitliskā apjoma, bet gan pēc saturiskā piedāvājuma un pieprasījuma. Bērnu un jauniešu literatūra nav nodalāma ne viena autora darbu robežās, ne visas literatūras kopumā. Literatūras pētniekiem, studentiem, skolēniem un bērnu vecākiem ir svarīga šī iespēja saņemt vajadzīgo grāmatu bibliotēkā ar universālu krājumu. Regulāri LCZB atbalsta lasīšanas veicināšanas pasākumus *Bērnu un jauniešu žūrijas* ekspertiem, izsniedzot filiālbibliotēkām grāmatas no LCZB krātuves, abonementa un fonotēkas.

Bērnu un jauniešu literatūras krājums tiek veidots un papildināts, ievērojot katra izdevuma adresāciju un pielietojumu. LCZB netiek komplektētas bilžu grāmatas, praktiskas rotaļu grāmatas un citas interaktīvas vienības.

Bērnu bibliotēkas "*Vecliepājas rūķis*" krājuma komplektēšanas prioritāte ir jaunākā oriģinālliteratūra bērniem un jauniešiem, Bērnu un jauniešu, vecāku žūrijas grāmatu kolekcija, audiovizuālie materiāli. Komplektējot krājumu, uzmanība tiek pievērsta krājuma daudzveidībai, lai grāmatas būtu saistošas gan maziem bērniem, gan pusaudžiem, gan jauniešiem.

Valtera bibliotēka 2015. gadā iegādājusies par 332 eksemplāru vairāk grāmatu bērniem un jauniešiem nekā 2014. gadā.

2015. gadā Valtera bibliotēkā bērnu un jauniešu grāmatu krājums tika sadalīts pa tēmām - pasakas, fantāzijas literatūra, šausmes, grāmatas meitenēm, uz grāmatu muguriņām uzlīmējot īpašās atzīmes. Šī sistēma ļauj viegli atlasīt grāmatas, veidojot interešu grupām atbilstošas literatūras izstādes. Pēc izsnieguma analīzes, bibliotēkāres 2015. gadā iekārtoja tematisko plauktu "*Noķer kaifu lasot*" ar populārākajām un visvairāk lasītajām grāmatām.

Bibliotēkā "*Libris*" bērni un jaunieši sastāda 1/3 no kopējā bibliotēkas lietotāju skaita. Izveidojot otrajā stāvā atsevišķas nodaļas mazajiem apmeklētājiem un pusaudžiem, mērķtiecīgi gadu no gada tika palielināts arī grāmatu skaits. Šajā gadā tās bija 389 grāmatas jeb 42% no jaunieguvumu kopskaita. Krājums tiek papildināts ar Bērnu un jauniešu žūrijas grāmatu kolekciju un ar saturā vērtīgām un lasītājus interesējošām grāmatām.

Bibliotēkā "*Libris*" norāda, ka neiespējami ir nodalīt robežu starp jauniešu un pieaugušo literatūru. Jauniešu grāmatu izvēli galvenokārt nosaka divi faktori - mācību programma (tajā iekļautie autori) un individuālās intereses. Jaunie lasītāji bez sava vecuma grupai adresētās literatūras lasa arī pieaugušo kategorijā ietilpstošos darbus.

Uzziņu darbs un informācijas pakalpojumi bērniem un jauniešiem

Iemesli kādēļ jaunieši izvēlas apmeklēt Liepājas Centrālo zinātnisko bibliotēku ir tie paši, kas iepriekšējos gados:

- lai izlasītu skolā uzdoto ieteicamo literatūru;
- lai uzrakstītu zinātniski pētnieciskos darbus;
- lai lasītu daiļliteratūru.

Zinātniski pētniecisko darbu laikā LCZB Lasītavas darbinieces skolniekiem palīdzēja izvēlēties tēmas un literatūru ZPD, piemēram, par Latvijas dzīvnieku valsti, par dabas aizsardzību Latvijā, par modes vēsturi, par citām valstīm – Azerbaidžānu, Ķīnu, Apvienotiem Arābu Emirātiem, par Liepājas ielām un skolām, baznīcām, kapsētām, kafiju, utt. Regulāri tiek meklētas literatūras kopas, lai palīdzētu sagatavoties mācībām un referātiem dažādos mācību priekšmetos – bioloģijā, literatūrā, vēsturē, ķīmijā, sportā, matemātikā u. c.

Sniedzot **individuālas uzziņas un konsultācijas**, skolu audzēkņi tiek rosināti izmantot attālināto pieeju LCZB elektroniskajam katalogam un novadpētniecības datubāzei, kā arī izmantot LNB analītikas datubāzi.

Bērnu bibliotēkā “*Vecliepājas rūķis*” izpildīto uzziņu skaits, salīdzinot ar 2014. gadu, samazinājies par 4 %. Pieprasītākās nozares – literatūra, vēsture, astronomija, paleontoloģija, pedagoģija. Veicot uzziņu un informācijas darbu, tiek izmantots uzziņu krājums, tiešsaistes datubāzes, LNB e-resursi u.c.

Kā katru gadu, bibliotēkā tika organizētas bibliotekārās stundas, kuru mērķis attīstīt skolēnu informācijas meklēšanas prasmes un iemaņas. Skolēni tika informēti par bibliotēkas lietošanas noteikumiem un piedāvātajiem pakalpojumiem, LCZB e-kopkataloga izmantošanas iespējām un datubāzi *Letonika.lv*, iepazīstināti ar grāmatu izvietojumu un bibliotēkā pieejamo uzziņu literatūras krājumu.

LCZB mājaslapā publicēta informācija par iespēju ikvienai klasei pieteikties informācijpratības nodarbībām

„*Informācijas meklēšana bibliotēkā*” bērnu bibliotēkā.

Lai veicinātu bērnu iesaistīšanos bibliotēkas apmeklētāju saimē pēc iespējas agrākā vecumā, pirmskolas izglītības iestāžu bērniem izveidots pasākums “*Pirmā tikšanās ar*

bibliotēku”, bet nedaudz vecākiem – *“Grāmatu pasaulē”*, kas iepazīstina ar populārākajām bērnu grāmatām.

Bibliotēkā *“Libris”* bibliotēkmācības *„Gribu būt lasītājs”* programmas ietvaros mazie apmeklētāji tiek iepazīstināti ar bibliotēkas lietošanas noteikumiem un vecumposmam atbilstošu grāmatu krājumu. Pašiem jaunākajiem lasītājiem izveidoti dažādi krāsaini ilustrēti lasītāju karšu vāciņi.

Otro gadu pamatskolas un vidusskolas audzēkņiem tiek piedāvāta mācību programma *„Informācijpratība – mans palīgs”*, lai skolēniem attīstītu informācijas meklēšanas un atlasīšanas prasmes. Skolēni tiek iepazīstināti ar LCZB mājaslapu, e-kopkatalogu, LNB mājaslapā pieejamiem katalogiem un datubāzēm. Uzsvars tiek likts uz prasmi atrast, atlasīt, novērtēt un izmantot vajadzīgo informāciju. Lai prasmes attīstītu, ir sagatavoti dažādi praktiski uzdevumi, piemēram, pamatskolēniem sastādīti uzdevumi darbam ar enciklopēdiju alfabētiskajiem rādītājiem. Mācības notiek arī individuāli.

Valtera bibliotēka daudzus gadus īsteno savu izveidotu lasīšanas veicināšanas programmu pirmskolas izglītības iestādēm *“Ver durvis uz bibliotēku”*, kurā iepazīstina ar bibliotēku un grāmatām.

2015. gadā Valtera bibliotēka turpināja iepriekšējā gada septembrī iesākto nodarbību ciklu par drošību internetā *“Datorpeles piedzīvojumi”*. Bērniem ļoti patīk, ka interaktīvā veidā viņiem liek domāt un spriest par svarīgām lietām.

Nodarbībā bērniem *“Aicina ābeces taka”* – Valtera bibliotēkas bibliotekāres stāstīja par senajām grāmatām un ābecēm. Bērniem ļoti patika, ka senāk uz ābecēm bija gailis, tāpēc bija sagatavotas izkrāsojamas lapas ar gaili. Nodarbībā *“Gatavs lasīt, gatavs mācīties”* bērni atvadījās no bibliotēkas kā bērnu dārza audzēkņi, lai nākamreiz jau ierastos kā skolēni. Noslēguma nodarbībā

bērni demonstrēja savu lasītprasmi, kā arī bibliotekāres ar bērniem izspēlēja spēli *“Atrod grāmatu plauktā”*, kur paskaidroja, ka katrai grāmatai plauktā ir sava īpaša vieta un kā lietot daleni, lai grāmata vienmēr plauktā tiktu ielikta pareizā vietā.

Bibliotēkā *“Varavīksne”* ik gadu organizē ekskursiju *“Pirmā tikšanās ar bibliotēku”* pirmās un otrās klases skolēniem, lai iepazītu bibliotēkas piedāvātos pakalpojumus. Lai būtu

interesantāk, bērni iejutās arī bibliotekāra lomā un iepazīnās ar dažādām grāmatām. Ekskursijas rada interesi par bibliotēku un lasīšanu.

Pasākumi dažādām vecuma grupām

2015. gads Liepājas Centrālajā zinātniskajā bibliotēkā un tās filiālēs ir bijis ar dažādiem tematiskiem pasākumiem bagāts: literāri un izzinoši pasākumi, tikšanās ar dzejniekiem un rakstniekiem, literatūras izstādes, informācijpratības nodarbības, konkursi un radošās darbnīcas. 2015. gads – Raiņa un Aspazijas gads – latviešu izcilo dzejnieku, domātāju un spilgto personību atceres un izziņas laiks, kā gaišas domas un mīlestības pavediens caurvija ne vien *Dzejas dienu* pasākumus, bet arī citus pasākumus bērniem un jauniešiem.

Pirmskolas vecuma bērniem

LCZB abonementu bieži apmeklē vecāki kopā ar pirmskolas vecuma bērniem. Saņemts atzinīgs vērtējums par iespēju mazajiem apskatīt bērnu grāmatas, kamēr vecāki izvēlas sev grāmatas līdzņemšanai.

Bērnu bibliotēkā "*Vecliepājas rūķis*" organizēti dažādi pasākumi pirmskolas vecuma bērniem, gādājot, lai bērni labi justos labi un viņiem būtu iespējams līdzdarboties. Īpaša uzmanība tiek pievērsta latviešu tautas tradīciju, kultūras un literatūras izziņai, izmantojot dažādas pasākumu organizēšanas formas.

Literāri tematiskajā pasākumā „*Mīļākā grāmatiņa*” apmeklētāji devās grāmatu iepazīšanās un pētīšanas ceļojumā, iepazīnās ar dažādām interesantām un neparastām grāmatām, bērni virtuāli iepazīnās ar grāmatu „*Vilks, kurš izvēlās no grāmatas*” un kopīgi noskatījās animācijas filmas “*Sārtulis*” fragmentu.

Oktobrī tika organizēti interaktīvi pasākumi „*Iepazīsti bibliotekāra profesiju*”. Bērni uzzināja, kādi ir bibliotekāra pienākumi un ikdienā veicamie darbi, ieguva arī nelielu praktisku darba pieredzi, virtuāli pabija Latvijas Nacionālajā bibliotēkā.

Bibliotēkas "*Vecliepājas rūķis*" bibliotekāres ir piedalījušās pirmsskolas izglītības iestādes „*Liepiņa*” trīsgadnieku grupiņas „*Ezīši*” ģimeņu pasākumā, lai iepazīstinātu bērnus un vecākus ar jaunākajām bērnu grāmatām.

Bibliotēkā “*Libris*” šogad kā jauna tradīcija tika iedibināta grāmatu lasīšana kopā ar

Sivēnu katra mēneša pēdējā sestdienā. Tika lasītas grāmatas vai, izmantojot kamišibai papīra teātri, stāstīti stāsti. Īpaši tika akcentēta bērnu un vecāku kopīga darbošanās, jo pēc lasīšanas sekoja rotaļas vai radošie darbiņi, kuri bija veicami kopā. Tā kā pasākumi domāti bērniem no trīs gadu vecuma, tad vecāku klātesamība ir nepieciešama bērnu drošības sajūtai.

Labā sadarbība izveidojusies ar vairākām pirmsskolas izglītības iestādēm. Pedagogi ved bērnus ekskursijā, lai iepazīstinātu ar bibliotēku. Mazos ciemiņus bibliotēkā sagaida *Sivēns* un ievēd grāmatu pasaulē. Šajās tikšanās reizēs vienmēr tiek lasītas grāmatas vai skatīti kamišibai papīra teātra brīnumi - pasakas, Jāņa Baltvilka mīklu panti, materiāls par ūdens noslēpumiem. Prāta aktivitātēm tiek izmantots uz sienas izvietotais alfabēts, un bērni dzied *Sivēnam* dziesmiņu „*Joka pēc alfabēts*”. Bērni labprāt vēlas savā nodabā netraucēti apskatīt grāmatas – tam vienmēr tiek atvēlēts laiks viesošanās beigu daļā.

Īpaši pēc pieprasījuma PII „*Mazulītis*” krievu grupiņas audzēkņiem tika sagatavots materiāls par *Lāčplēša dienas* vēsturi un nozīmi. Audzēkņi noklausījās arī teiku par Lāčplēsi. Noslēgumā tika zīmēti zīmējumi un veidota momentizstāde „*Mana Latvija*”. Patīkami pārsteidza mazo klausītāju nedalītā uzmanība, bija jūtams audzinātāju ieguldītais darbs.

Pēc tam kad mazie pirmsskolnieki mājās pastāstījuši par viesošanos bibliotēkā, vairāki no viņiem bibliotēku turpmāk apmeklē regulāri kopā ar saviem vecākiem.

Valtera bibliotēkā novembrī – patriotu nedēļas laikā – sagatavošanas grupu bērniem bibliotekāre pastāstīja par Latvijas valsts simboliem. Bērni ar sajūsmu pēc uzaicinājuma dziedāja himnu un demonstrēja savas zināšanas par Latviju, kā arī nesa uz bibliotēku zīmējumus. Kā balvu katrs saņēma sarkanbaltsarkano lentīti, ko piespraust pie apģērba.

Zaļās birzs bibliotēkas mikrorajonā atrodas PII “*Zīļuks*” un Liepājas pilsētas domes sociālā dienesta bērnu nams. Bibliotēku ar abām iestādēm vienu cieša sadarbība, lai veicinātu bērnu interesi par grāmatām un lasīšanu, kā arī palīdzētu bērniem iepazīt pasauli un notikumus ārpus bērnu nama.

Janvārī bibliotēku pirmo reizi apmeklēja bērnu nama jaunāko bērnu grupiņa – riska grupas bērni. Katru mēnesi bērnu dārza audzēkņiem notiek pasākums bibliotēkā latviešu un krievu valodā, piemēram, februārī pasākums krievu valodā “*Masleņica ziemu pavada*” – ar dejām, rotaļām un pankūku ēšanu, bet latviešu bērni svinēja *Metēndienu*, lai ātrāk aizdzītu ziemu un sagaidītu pavasara saulīti.

Septembrī, *Dzejas dienās*, *Zaļās birzs* bibliotēka bērnus un vecākus aicināja uz *Liepājas tautas teātra* aktieru un bērnu sagatavoto *Raiņa* un *Aspazijas* dzejas uzvedumu “*Jaunais bērziņš*”, pēc kura savus iespaidus varēja izteikt zīmējumos uz liela Mēness ceļa.

Pasākumi jaunākā un skolas vecuma bērniem

LCZB skolas vecuma bērnus visvairāk saista bibliotēkas vēsturiskais krājums un grāmatniecības vēsture. Vispieprasītākās ir ekskursijas pa bibliotēku un seno grāmatu apskate, izsekojot burtu un iespiedtehnikas attīstībai, kā arī aplūkojot dažādus grāmatu iesējumus.

Pagājušā gadā bērnu bibliotēka “*Vecliepājas rūķis*” organizēja dažādus tematiskus, izglītojošus un interaktīvus pasākumus, konkursus un ekskursijas skolas vecuma bērniem. Esot vienās telpās ar LCZB Reģionālo mācību centru un izmantojot tur esošo interaktīvo tāfeli, pasākumi izdodas interesantāki un skolēniem aizraujoši. Aplūkojot attēlus un video, klausoties skaņās un darbojoties radošās darbnīcās, skolnieki vairāk iedziļinās tēmā un paplašina savu interešu loku.

Vasaras brīvlaikā bibliotēka organizēja interaktīvus pasākumus „*Multenes, multenītes, multiplikācijas filmas... Īsāk sakot, prieks!*”. Pasākumu apmeklētāji, vasaras nometnes “*Vides pētnieku salidojums*”, “*Vasaras raibumiņi*” „*Džungļu dzīve*” devās interesantā animācijas filmu iepazīšanas ceļojumā, uzzināja, kā top šīs filmas, kura bija pirmā animācijas filma Latvijā, skatījās fragmentus no populārākajām animācijas filmām, minēja bibliotekāru

sagatavotās krustvārdu mīklas. Pirmās klases skolniekiem bibliotēka organizēja “Ābeču svētkus”, kuros bērni deklamēja dzejoļus, dziedāja dziesmas, skatījās animācijas filmas un radoši darbojās, veidojot skaistus alfabēta burtus.

Dzejas dienās ar teatrālu priekšnesumu „Pasaka par jūras braucienu” pēc Raiņa un Aspazijas dzejas bērniem motīviem uzstājās aktrise Vija Mežale un Katoļu pamatskolas bērnu vokālais ansamblis “Tikai tā”, vadītāja Anda Karule.

Dzejas dienu laikā, bibliotēka organizēja interaktīvus pasākumus „Ceļojums Raiņa un Aspazijas dzejas pasaulē”, kuru laikā pamatskolu skolnieki tika iepazīstināti ar dzejnieku Raiņa un Aspazijas daiļradi, noklausījās kā Raiņa dzejoļus dzied un deklamē aktrise Vera Singajevska (CD „Ciku ciku caku”), skatījās fragmentus no animācijas filmām „Sēd uz sliekšņa pasaciņa”, „Zeltītas vasaras” un darbojās radošajā darbnīcās.

Skolniekiem ļoti patika romantiski noslēpumainais Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas pasākums bērnu bibliotēkā – „Mēs esam mazliet pirāti”. Bērni klausījās bibliotekāres lasīto fragmentu no grāmatas „Vafeļu sirds”, zīmēja pirātu karogu un spēlēja spēli ar pirātu dārgumu atrašanu.

Bibliotēkā “*Libris*” visaktīvākais darbs notiek ar jaunākā skolas vecuma bērniem, kas ir skaitliski vislielākā bibliotēkas lietotāju grupa. Pasākumi tiek rīkoti sadarbībā gan ar mācību iestādēm, gan bērniem, kuri ikdienā apmeklē bibliotēku.

Gada laikā ekskursijā uz bibliotēku ieradās vairāku skolu pirmo klašu audzēkņi, lai iepazītos ar bibliotēku un tās piedāvātajām iespējām. Joprojām tiek pieprasīts informatīvi izzinošais materiāls „Ūdens noslēpumi”, kurā tiek izpētīts ūdens un tā mainība atkarībā no skaņu vibrācijas. Attēlos redzams, kā negatīvu un destruktīvu vārdu lietošana posta un grauj ūdens struktūru, bet labie vārdi dziedina un harmonizē.

Ar interesi tiek minēti arī Jāņa Baltvilka „Mīklu panti”.

Interesanta un vērtīga sadarbība izveidojās, iesaistoties skolas zinātniski pētnieciskajos darbos, gatavojot materiālus par pienu un tā pārstrādi. Skolēniem darbs bija jāveic grupās un ar apgūto materiālu jāiepazīstina klasesbiedri – šāda pieeja veicina sadarbības un uzstāšanās prasmes. Tika minētas mīklas un iepazīti latviešu tautas ticējumi par pienu. Šādās nodarbībās

skolēni uzskatāmi redz un izmanto bibliotēkas piedāvātās izziņas iespējas informācijas meklēšanā.

Liepājas Emīla Melngaiļa mūzikas vidusskolas Vispārējo klavieru klases audzēkņu koncerts bija novitāte bibliotēkas pasākumu klāstā. Klaviermūziku atskaņoja pasniedzējas Ināras Trūbas 1.-8. klašu audzēkņi, no kuriem vairāki ir arī bibliotēkas lietotāji. Atsauksmes par koncertu bija ļoti labas, un sadarbība ar Mūzikas skolu turpināsies. Par tradīciju

izveidojusies sadarbība ar Liepājas 8. vidusskolas vasaras dienas nometnes organizatoriem. Bibliotēku apmeklēja astoņas grupas - kopskaitā 120 audzēkņi. Grupās bija dažāda vecuma bērni, un nodarbības tika vadītas ne tikai latviešu valodā, bet arī bilingvāli, kas prasīja īpašu sagatavošanos un individuālu pieeju. Pēc pieprasījuma tika sagatavots materiāls PowerPoint versijā par Liepājas vēsturi, sākot ar Līvas ciema rašanos. Lai stāstījums labāk paliktu atmiņā, tika izmantoti uzskates materiāli: senās rotas, austa josta, koka karote, māla trauki un klabekļi. Bibliotekāre bija tērpusies goda tērpā – Pērkones tautastērpā. Uz ekrāna bija redzami zīmējumi ar Liepājā zināmām vietām un ēkām, kuras skolēniem bija jāatpazīst. Jautājumi tikšanās noslēgumā kā atgriezeniskā saite lika atsaukt atmiņā redzēto un dzirdēto un nostiprināt iegūtās zināšanas.

Aizvadītajā gadā bibliotēkā “*Libris*” tika organizēti divi pasākumi kopā ar folkloras kopu „*Vēlavas*” – „Mārtiņš kūra uguntiņu...” un „Ķekatiņas dancina savus kumelīnus...”. Mērķis bija sniegt zināšanas par latviešu tautas gadskārtu tradīcijām un parašām. Pasākuma apmeklētājiem tika mācītas svētku rotaļas un dziesmas. Visi izzinošās un interesantās tikšanās dalībnieki - gan bērni, gan folkloras zinātnieces – izteica vēlmi arī turpmāk tikties tautas tradīciju noskaņās.

Bibliotēkā “*Libris*” jau vairākus gadus iesaistījusies *Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļā*, kuras tēma šogad bija draudzība. Šogad kopā Rītausmas stundā bibliotēkā tika lasīta grāmata „Leduslācēns Ille”. Pēc tam, balstoties uz Kristīnes Adamsas grāmatu „Kā kļūt par labu draugu”, tika pārrunāts par draudzēšanās prasmēm. Noslēgumā skolēni izkrāsoja stilizētas

sirsniņas un veidoja no tām ornamentu ar domu – lai visas dzīvās būtnes visā pasaulē ir laimīgas.

Visu gadu tika organizētas vairākas radošās darbnīcas, kurās tiek trenēti pirkstiņu smalkā muskulatūra. Aizrautīgi tika izgatavoti dekori kvilinga tehnikā, kur nepieciešama pacietība un akurāta darbošanās. Origami locīšana ir bērnu iecienīta nodarbe. Šogad tika locītas grāmatzīmes, rotu kastītes un citas praktiskas lietas. Vēl citā darbnīcā no visdažādākajiem materiāliem tika darinātas Ziemassvētku apsveikuma kartiņas un dekori. Ne

tikai meitenes, bet arī zēni labprāt iesaistās radošo darbu veikšanā.

Otrajā stāvā tika izvietotas trīs bērnu darbu izstādes.

Gada sākumā bibliotēkā uz dzīvi apmetās Mairas Markuševskas vadītās bērnu mākslas studijas „OH” aplikāciju tehnikā darinātie „Eņģeļi”. Atklājot izstādi, mazie mākslinieki saviem vecākiem rādīja

arī dziedāšanas un dejošanas prasmes.

Vasarā *Liepājas Bērnu mākslas skolas* 2.-3. klases audzēkņu darbu izstādē „Zivis ķer kaķus” bija skatāmi koši zīmēti kaķi un krāsainas tekstila tehnikā darinātas zivis. Izstādes atklāšanas pasākumā jaunie mākslinieki darināja papīra ziedus, kurus ar laba vēlējumiem dāvināja bibliotēkai.

Gada nogalē bibliotēkā “*Libris*”, atzīmējot Raiņa un Aspazijas gadu, sadarbībā ar radošās pilnveides studiju „Mākslas pasāža RADI” tika organizēta darbu izstāde, kurā ilustrēti Raiņa dzejoļi.

Atzīmējot Liepājas pilsētas dibināšanu, bibliotēkā “*Varavīksne*” notika pasākums “*Par Liepāju un Liepājas mazajām ielām*”. Galvenā bibliotekāre Aija Jansone veidoja radošu, izglītojošu un tematisku stāstījumu par Liepāju, par Liepājas ielu rašanos, interesantiem, mazāk zināmiem faktiem, par Liepāju un Liepājas ielām u.c., kā arī iepazīstināja ar dažādām grāmatām un preses izdevumiem par Liepāju. Informēja, kur meklēt informāciju par Liepāju, Liepājas ielām, ielu nosaukumiem. Pasākumā skolēni uzzināja arī informāciju par Liepājas īsākajām un mazākajām ielām, kā veidojās ielas, kur tapa senākās ielas, kas kopīgs dažādām pilsētas daļām un ielu nosaukumiem u.c. Skolēni darbojās arī praktiski – meklēja dažādos uzziņu avotos, savu ielu nosaukumu un salīdzināja ar tagadējo. Uzzināja informāciju par ielas izcelšanos.

Bibliotēku “*Varavīksne*” par savas jaunākās grāmatas “*Stāsti par BMX jauniešiem*” atvēršanas vietu bija izvēlējis rakstnieks *Ēriks Kūlis*. Bibliotekāre Aija Jansone stāstīja par

rakstnieka *Ērika Kūļa* grāmatām un personību, iepazīstināja ar jaunākās grāmatas interesantākajiem akcentiem un BMX kustību Latvijā un Liepājā. Aktieris *Ēriks Vilsons* lasīja fragmentus no jaunākās grāmatas, kā arī diskutēja ar jauniešiem par grāmatā skartajiem jautājumiem, piemēram, latviešu valodas tīrības saglabāšanu, un dalījās ar personīgajiem

stāstiem par sportu. BMX biedrības “*Rave Tream*” pārstāvji – Agris Klēpis, treneris Roberts Klēpis, braucēji Valters Klēpis un Patriks Vīksna, dalījās ar stāstiem par sportu, BMX darbību u.c. un personīgajām fotogrāfijām par BMX kustību, sacensībām u.c. Pasākumā savijās personīgie stāsti ar grāmatā aprakstīto un veidoja ļoti labu un saturīgu kodolu, kā arī savstarpēju dialogu ar pasākuma dalībniekiem.

Bibliotēkā “*Varavīksne*” jau trīs gadus darbojas lasīšanas klubiņš “*Grāmatu Varavīksne*”, kurā notiek dažādas tematiskas, izglītojošas nodarbības, ekskursijas un tiek pieaicināti dažādi radoši profesiju pārstāvji.

Atzīmējot klubiņa jubileju, bibliotēkā viesojās māksliniece *Dzintra Vīriņa*. Tematiskajā pasākumā klubiņa dalībniekus iepazīstināja ar jaunākajām grāmatām, kā arī pastāstīja par Liepājas pilsētas rakstniekiem un viņu daiļradi. Māksliniece *Dzintra Vīriņa* stāstīja par ilustrāciju tapšanu no skicēm līdz grāmatai, kā arī rādīja oriģināldarbus. Mākslinieces vadībā, klubiņa dalībnieki strādāja radoši, veidoja dzejoļu ilustrācijas un tās prezentēja.

Valtera bibliotēkā jaunākā skolas vecuma bērnus Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas laikā sagaidīja *Karlsons* ar savu jandalēšanos. Bērni aktīvi visā iesaistījās. *Karlsons* iepazīstināja klātesošos ar valsti, kurā dzīvojuši viņa māmiņa *Astrīda Lindgrēne*, kas ir Ziemeļvalstis u.tml.

Pasākumi jauniešiem

LCZB un filiālbibliotēkās jaunieši ir lasītāju daļa, kuri paši sevi uzskata par “lieliem cilvēkiem” un bibliotēku apmeklē individuāli vai, bieži pēc skolotāja ieteikuma, apmeklē pieaugušajiem domātos tematiskos pasākumus.

LCZB bieži apmeklē Liepājas Vakara /maiņu/ vidusskolas audzēkņu grupas. Apmeklējuma laikā skolēniem tiek organizēta ekskursija pa bibliotēku, audzēkņus iepazīstina arī ar informācijas meklēšanās iespējām BIS “Alise”.

Vidusskolniekiem *Dzejas dienu* laikā bērnu bibliotēkā “*Vecliepājas rūķis*” un bibliotēkā “*Varavīksne*” bija iespēja klausīties Raiņa dzejas lasījumu “Tālas noskaņas zilā vakarā” Latvijas Nacionālā teātra aktrises *Helgas Dancbergas* un liepājnieces *Agnese Osas* lasījumā.

Bibliotēkā “*Libris*” bibliotekāri novērojuši, ka jaunieši no bibliotēkas krājuma izvēlas daiļliteratūru un mācību procesam nepieciešamo literatūru. “Lasīšana atmaksājas” – ar sajūsmu tika uzņemta iespēja tikties ar grāmatas „Grega dienasgrāmata” autoru *Džefu Kinniju*. Pieteicās daudzi skolēni, taču jāsecina, ka ne visi spēj patstāvīgi darboties. Konkursā startēja viena komanda un divi individuālie dalībnieki, kuriem arī bija iespēja LNB tikties ar grāmatu autoru.

Lai popularizētu jauniešu aktivitātes un hobijus, bibliotēka “*Libris*” organizē jauniešu radošo darbu izstādes. Šogad bibliotēkā bija apskatāma *Tatjanas Šelajevas*, Liepājas 8. vidusskolas 12. klases skolnieces, foto izstāde “*Tumšāk*”. Jauniete fotografēšanas prasmes apgūst fotostudijā.

Bibliotēku “*Varavīksne*” reizi mēnesī apmeklēja *Dienas centra jaunieši ar garīgās attīstības traucējumiem*, piedaloties tematiskajos un informatīvi izglītojošos pasākumos par dažādām tēmām.

Karjeras nedēļas laikā LCZB apmeklēja vairākas vispārīzglītojošo skolu skolēnu grupas. Sarunā ar bibliotekāriem skolēni uzdeva jautājumus par bibliotekāra darbu, interesējās par mācību un karjeras iespējām.

Par ieguldījumu *Karjeras nedēļa 2015* pasākumu organizēšanā LCZB saņēma VIAA Pateicības rakstu.

Bibliotēkas sadarbības tīkls darbā ar bērniem un jauniešiem

LCZB un filiālbibliotēku nozīmīgākais sadarbības partneris ir *LNB Bērnu literatūras centrs*, kura īstenotajā lasīšanas veicināšanas programmā *Bērnu un jauniešu žūrija* iesaistījušās visas filiālbibliotēkas un lielākā daļa skolu bibliotēku. LNB BLC organizētie ikgadējiem *Lielajiem lasīšanas svētki* un šogad vēl arī *Grega festivāls*, ir aktivitātes, kas veicina bērnu un jauniešu lasīšanu, interesi par grāmatām un vairo bibliotēku popularitāti. Abos šajos pasākumos piedalījušies aktīvākie un radošākie bērni un jaunieši no Liepājas bibliotēkām, bet tas iespējams, pateicoties ļoti veiksmīgai LCZB sadarbībai ar Liepājas pilsētas Izglītības pārvaldi, atsaucīgiem skolotājiem un skolu bibliotekāriem.

Visas filiālbibliotēkas sadarbojas ar mikrorajona pirmskolas izglītības iestādēm, vispārīgglītojošām skolām un specializētām skolām, piemēram, Liepājas Emīļa Melngaiļa mūzikas vidusskolu, Liepājas bērnu mākslas skolu, Liepājas Speciālo internātpamatskolu.

Ilggadēji bibliotēku sadarbības partneri ir Liepājas Bērnu un jauniešu centrs, NVO “Via Cultura”, “Ascendum”, “Dižvanagi”, radošās pilnveides studija *Mākslas pasāža “Radi”*, bērnu mākslas studija “OH”.

Bibliotēkai “*Varavīksne*” sadarbība ar UNESCO LNK tīkla “Stāstu bibliotēkas” ekspertiem.

Veiksmīgāka lasīšanas veicināšanas aktivitāte

Bibliotēka “*Libris*” par veiksmīgāko lasīšanas veicināšanas aktivitāti nosaukusi piedalīšanos *Bērnu un jauniešu žūrijā*. Bibliotēka programma piedalās sešus gadus. Šogad kopējais ekspertu skaits bija 34. Aktīvi žūrijas darbā iesaistījās jaunāko klašu skolēni, turpretī jauniešu žūrijas lasītāju skaits bija neliels, jo skolēni aizbildinās ar lielo noslodzi skolā un ārpusstundu nodarbībās. Projekta noslēgumā tika rīkots pasākums – eksperti aizpildīja anketas, saņēma balviņas, rakstīja vēstules favorītgrāmatas varonim vai autoram, piedalījās spēlēs un rotaļās. Bērni, kuri gada laikā izlasījuši visvairāk grāmatu, tradicionāli saņēma atzinības rakstus „*Superlasītājs*”.

Aktīvie jaunie lasītāji labprāt piedalījās ikgadējos pilsētas *Lasīšanas svētkos* un ar lielu prieku devās žūrijas ekspertu braucienā uz *Lielajiem lasīšanas svētkiem* Rīgā. Šie svētki ir viens no lielākajiem stimuliem, lai žūrijā iesaistītos arī citugad.

Bērnu bibliotēka “*Vecliepājas rūķis*” par īpaši veiksmīgu šogad atzīst iekļaušanos pilsētas un valsts mēroga pasākumā – *Muzeju nakts*. Bibliotēkas zālē atraktīvā pasākumā “*Sunītis mācībā*” piedalījās kanisterapijas koordinators Liepājā *Ingars Gudermanis*, īpaši suņi un viņu saimnieki, bet pārējās telpās bērniem un vecākiem bija iespēja darboties radošajās darbnīcās “*Saulains stūrītis*”.

Muzeju naktī bērnu bibliotēku apmeklēja 750 Liepājas iedzīvotāju.

Bibliotekāru profesionālā pilnveide darbā ar bērniem un jauniešiem

Jūlijā Saldū notika 6. *Kurzemes bibliotekāru vasaras saiets* „Kurš cauri skatās sietiņa acīm, redz visu pasauli dimantos mirdzam” (Rainis) – radošums un darbs ar bērniem bibliotēkā”. Vērtīgas bija visas lekcijas, bet īpaša bija dalīšanās pieredzē un aicinājums uzdrīkstēties mainīt ierastās darba metodes, praktiskās nodarbības un kopēja vakarēšana.

Rosinošs bija arī LCZB profesionālās pilnveides seminārs darbam ar bērniem. Noderīga bija pieredze par vizuālo stāstu sacerēšanu, izmantojot japāņu papīra teātri un komiksu ilustrācijas. Interesanti bija iepazīt Raiņa padomju laikā npublicēto bērnu dzeju.

Bibliotēka “*Libris*” iesaka profesionālās pilnveides semināros iekļaut vairāk praktisku nodarbību.

Problēmas darbā ar bērniem un jauniešiem

Bibliotēkā “*Libris*” un citās filiālbibliotēkās bibliotekāri ir novērojuši, ka radošajās darbnīcās ir bērni, kuriem grūti koncentrēties uz darbiņiem, kas prasa uzmanību un pacietību.

Skolēnus, kuri bibliotēkā ierodas ar mērķi spēlēt tikai datorspēles, ir grūti iesaistīt citās aktivitātēs. Gaidot savu kārtu pie datora, šie bērni atsakās palasīt kādu enciklopēdiju, grāmatu vai žurnālu, nevēlas spēlēt galda spēles.

Organizējot pasākumus, ir grūti prognozēt bērnu iesaistīšanos, jo mācību iestādēs stundas beidzas dažādos laikos, daudzi skolēni ir aizņemti pulciņos un sporta nodarbībās vai nereti vienkārši aizmirst par norunāto laiku.

5. INFORMĀCIJAS UN KOMUNIKĀCIJAS TEHNOLOĢIJU NODROŠINĀJUMS

Pēc *Centrālās statistikas pārvaldes* ikgadējā iedzīvotāju apsekojuma par datoru un interneta lietošanu mājsaimniecībās, 2015. gadā pieeja internetam bija jau 76% Latvijas mājsaimniecību. Savukārt 74% mājsaimniecību lietoja platjoslas interneta pieslēgumu, bet 44% iedzīvotāju lietoja internetu mobilajās ierīcēs. Tātad pilnīgi droši var apgalvot, ka internets ir kļuvis par ikdienas informatīvo un saziņas līdzekli.

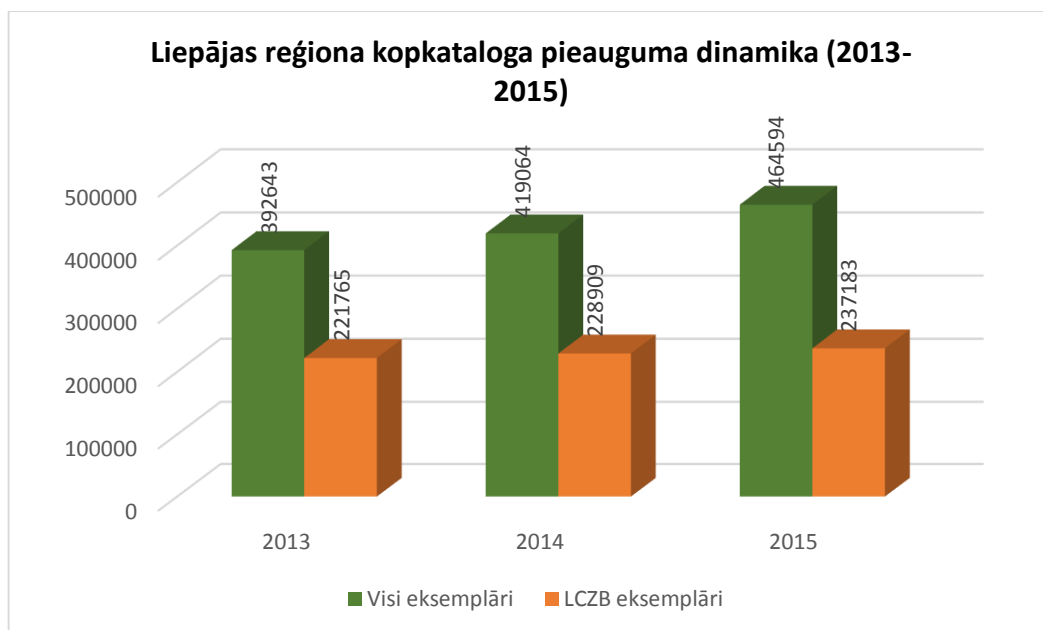
Jaunākā un aktuālākā informācija par bibliotēkā notiekošajām aktivitātēm, sarīkojumiem un informatīvi izglītojošajiem pasākumiem tiek publicēta *bibliotēkas mājaslapā* - www.liepajasczb.lv.

LCZB visām struktūrvienībām un galvenajiem speciālistiem un filiālbibliotēkām ir savas *e-pasta adreses*, savstarpējai saziņai un aktuālākās informācijas nodošanai, kā arī komunikācijai ar lietotājiem.

LCZB un filiālbibliotēkām “*Libris*”, “*Vecliepājas rūķis*” un “*Varavīksne*” izveidoti profili sociālajā tīklā www.draugiem.lv, bet “*Varavīksnei*” ir konti <https://www.facebook.com> un <https://twitter.com>. Lapas nodrošina saziņu ar bibliotēkas lietotājiem. Lapās tiek publicēta informācija par norisēm bibliotēkā un apskatāmas bilžu galerijas. Bibliotēka “*Libris*” atzīmē, ka tīkls tiek izmantots intensīvi, jo portālā reģistrējušies liela daļa bibliotēkas lietotāju.

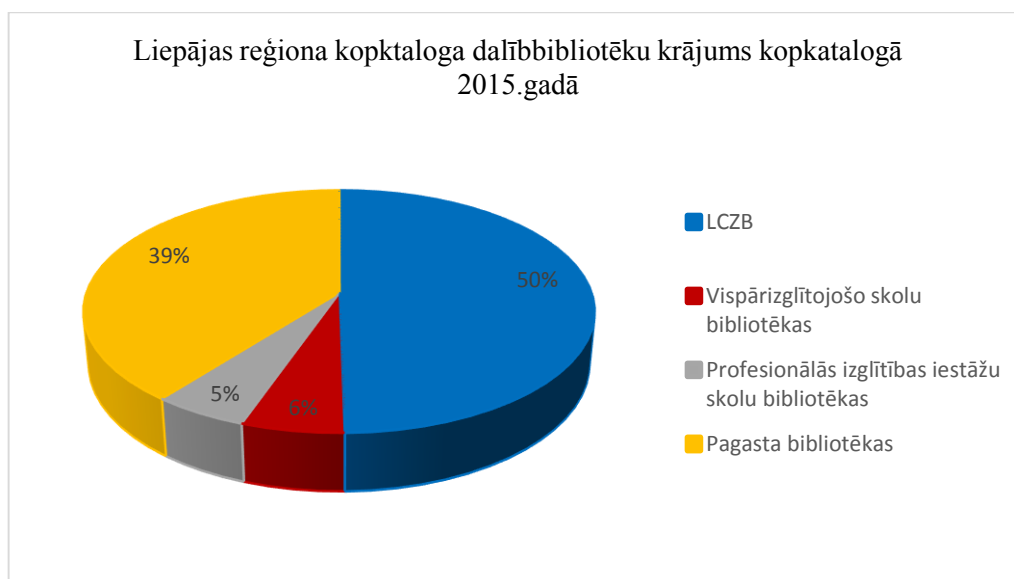
Liepājas reģiona elektroniskais kopkatalogs

Liepājas Reģiona elektroniskais kopkatalogs sākts veidot 2005. gadā un lietotājiem kopkatalogs pieejams interneta vietnē <http://liepaja.biblioteka.lv/Alise/lv>, kā arī no bibliotēkas mājaslapā www.liepajasczb.lv. Liepājas reģiona elektroniskajā kopkatalogā 2016. gada 1. janvārī bija **464 594** monogrāfisko izdevumu eksemplāri, no kuriem **237 183** ir Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas eksemplāri, bet **207 411** eksemplāri – kopkataloga dalībnieku krājuma eksemplāri. LCZB kā reģiona galvenā bibliotēka ir kopkataloga uzturētāja un atbildīgā bibliotēka.

2015. gadā gandrīz visas Liepājas izglītības iestāžu bibliotēkas uzsāka darbu *BIS Skolu Alise*. Liepājas reģiona elektronisko kopkatalogu veido:

- LCZB un tās 5 filiālbibliotēku krājums,
- 18 vispārīzglītojošās skolu bibliotēku krājums,
- 3 profesionālas izglītības iestāžu bibliotēkas:
 - Liepājas Jūrniecības koledžas bibliotēka
 - Liepājas Mākslas un Dizaina vidusskolas bibliotēka
 - Emiļa Melngaiļa Liepājas mūzikas vidusskolas bibliotēka
- 37 pagastu bibliotēku krājums, no kurām 7 bibliotēkās nav *BIS Alise*, bet krājuma ziņas kopkatalogā atspoguļo, eksemplārus pievienojot LCZB darbiniekam.

Pēc *BIS Alises* datiem 2015. gadā vidēji dienā elektroniskajā kopkatalogā tiek izveidoti 33 bibliogrāfiski apraksti un pievienoti 304 eksemplāri. Ik dienas tiek pievienoti daudzi eksemplāri, jo izglītības iestāžu bibliotēkā ir daudz viena nosaukuma eksemplāru.

LCZB sistēmbibliotekāre turpina pievienot kopkatalogā to pagastu bibliotēku krājuma ziņas, kurām nav *BIS Alise* 4i. 2015. gadā kopkatalogā pievienoti **810** eksemplāri.

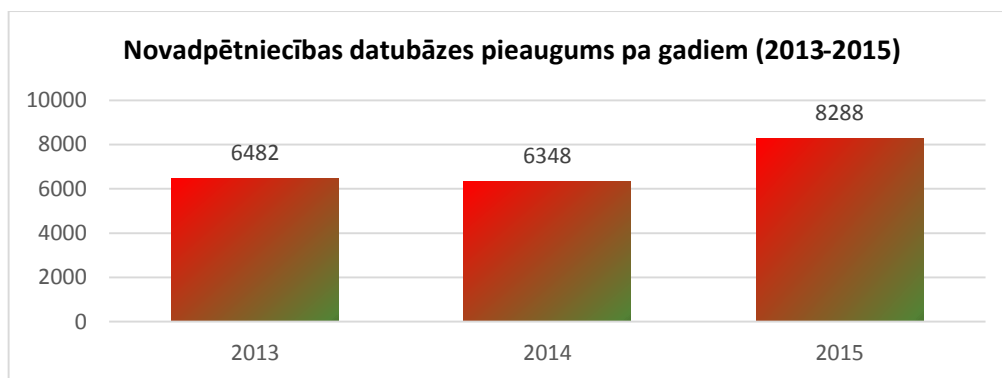
2015. gadā ir palielinājies kopkataloga apmeklējums un tas izmantots **52 873** reizes. Lietotājiem ir iespēja saņemt autorizācijas datus un elektroniski pasūtīt, rezervēt vai iestāties rindā pēc sev interesējoša izdevuma. Pēc *BIS Alise* datiem **1751** lietotājam ir piešķirti autorizācijas dati, kopkatalogā lietotāji ir autorizējušies **8903** reizes. **2920** autorizētie lietotāji pasūtījuši izdevumus, bet **726** lietotāji pieprasījuši izdevuma pagarināšanu.

Skolas iegādājas daudz tādu mācību grāmatu, kuras LCZB netiek ne pirktas, ne arī saņemtas kā obligātais eksemplārs. Piecu skolu bibliotekāri paši mēģina veidot grāmatu bibliogrāfiskos aprakstus, izmantojot Z 39,50, bet pārējo skolu bibliotekāriem nepieciešamos izdevumu bibliogrāfisko aprakstus veido departamenta vadītāja. 2015. gadā izveidoti **135 bibliogrāfiski apraksti** skolu bibliotēku grāmatām, kas nav kopkatalogā. Skolu bibliotekāru izveidotos aprakstus pārbauda un rediģē kļūdas. 2015. gadā rediģēts 441 ieraksts.

2016. gadā plāno uzsākt strādāt *BIS Skolu Alise* Liepājas PIKC “Valsts tehnikuma bibliotēka”, Grobiņas sākumskolas bibliotēka un Grobiņas ģimnāzijas bibliotēka.

Pašu veidotās datu bāzes

Novadpētniecības datubāzi veido LCZB Bibliogrāfijas un uzzīņu nodaļa kopš 1997. gada novembra. 2015. gadā novadpētniecības datubāzē izveidoti **8288** bibliogrāfiski ieraksti, kas ir par 1940 ierakstiem vairāk nekā 2014. gadā. Novadpētniecības datubāzes apjoms 2016. gada 1. janvārī ir **135 544** ieraksti. Novadpētniecības datubāzē ik dienas tiek izveidoti apmēram 33 bibliogrāfiski apraksti.

Novadpētniecības datubāzē tiek ievadīti bibliogrāfiskie apraksti par Liepājas pilsētu un 8 novadiem no bibliotēkā saņemtajiem monogrāfiskajiem izdevumiem, vietējiem laikrakstiem „Kurzemes Vārds”, „Kursas Laiks”, Liepājas literātu un radošo mūziķu kluba žurnāla „Helikons”, un SIA „Kurzemes Vārds” žurnāla „Liepājas Vēstules”, kā arī atsevišķi raksti no bezmaksas laikraksta „Katram liepājniekam”. Bibliogrāfiskā apraksta veidošanas procesā tiek pievienota tiešsaiste uz pilntekstu no elektroniskajiem resursiem <http://www.kurzemes-vards.lv> un <http://www.rekurzeme.lv>.

Novadpētnieciska satura uzziņu sagatavošanai un sniegšanai joprojām tiek izmantota LCZB veidotā **novadpētniecības kartīšu kartotēka** (sākta veidot ap 1955. gadu un turpināta līdz 1999. gadam). Kartotēka kārtota pa zinātņu nozarēm, atsevišķi izdalīta personāliju kartotēka. Kartotēkā ir ļoti daudz vērtīgas informācijas, kas lietotājiem nav pieejama elektroniski, tādēļ 2015. gadā turpināja retrospektīvo aprakstu veidošanu *Novadpētniecība datubāzē*. No novadpētniecības kartotēkas ievadīja *BIS Alise* aprakstus par Liepājas reģiona aktieriem – novadniekiem, Liepājas teātra vēsturi, pabeigta aprakstu veidošana par Tautas lietišķās mākslas studiju vēsturi, LCZB un citu resoru bibliotēku vēsturi, sākta ievadīt Liepājas zudušo rūpnīcu vēsture un Liepājas izglītības darba vēsture.

Līdzās bibliogrāfisko aprakstu veidošanai, Bibliogrāfijas un uzziņu nodaļas darbinieki veido arī autoritatīvos ierakstus. 2015. gadā datubāze papildināta ar **2236** autoritatīvajiem ierakstiem par Liepājas pilsētas un novadu institūcijām, personām, ģeogrāfiskajiem nosaukumiem un pasākumiem.

Katru mēnesi tiek sagatavoti bibliogrāfiskie apraksti eksportēšanai LNB Bibliogrāfijas institūta analītikas datubāzei. 2015. gadā eksportēti **2154** apraksti. Bibliogrāfijas institūtam tiek eksportēti raksti no laikrakstiem „Kurzemes Vārds” un „Kursas Laiks” par kultūru, mākslu, literatūru, izstādēm pilsētā un novados, visi presē publicētie Liepājas un novadu literātu daiļliteratūras darbi, kā arī raksti par aktuāliem notikumiem Liepājā un Liepājas apkārtējos novados.

Sadarbībā ar IT resursu attīstības departamentu 2015. gadā plašs darbs tika veikts, lai bibliotēkas mājaslapā atspoguļotu novadpētniecības e-resursus. Pēc bibliogrāfijas un uzziņu nodaļas atlasīta personu, vietu, institūciju un pasākumu saraksta, bibliotēkas mājaslapā tika veidota interneta saite no bibliotēkas elektroniskā kopkataloga uz minēto sarakstu. Atsevišķi mājaslapā lietotājiem būs pieejami Novadpētniecības e-resursi:

- Novadu personas,
- Novadu pasākumi,
- Novadu institūcijas,
- Novadu vietas.

Tiešsaistes datubāzes

2015. gadā bibliotēkā lietotājiem tiek piedāvātas **4 pilnteksta datubāzes**:

- Laikrakstu bibliotēka News.lv ;
- LURSOFT;
- Letonika;
- EBSCO (angļu val.).

Laikrakstu bibliotēka *News.lv* un *Letonika* ir pieejama LCZB un filiālbibliotēkās. Tiešsaistes datubāzes reti tiek izmantotas, īpaši filiālbibliotēkās.

Vispieprasītākā ir *Letonikas* datubāze, kura 2015. gadā LCZB ir skatīta 5 766 reizes. Visaktīvāk *Letonika* datubāze tiek izmantota LCZB, Valtera bibliotēkā un bērnu bibliotēkā “Vecliepājas rūķis”.

EBSCO datubāzē 2015. gadā bijuši 795 pieprasījumi.

2015. gadā bijuši 179 pieprasījumi no laikrakstu bibliotēkas *News.lv*. Lietotāji meklējuši rakstus dažādos laikrakstos, piemēram, “Diena”, “Zemgales Ziņas”, “Kursas Laiks” u.c. Tā kā *Lursoft* datubāzē pieejamā informācija lietotājiem ir par maksu, tā reti tiek izmantota – tikai 7 pieprasījumi par šo datubāzi. Lai veicinātu datubāzes izmantošanu, 2016. gadā LCZB plāno piedāvāt lietotājiem *Lursoft* datubāzi bezmaksas.

No 2015. gada vidus lietotājiem bezmaksas ir pieejama laikraksta *Jurista Vārds* elektroniskā versija.

6. NOVADPĒTNIECĪBA

Liepājas Centrālajā zinātniskajā bibliotēkā novadpētniecībā var izdalīt trīs galvenos virzienus – novadpētniecības krājuma papildināšana, novadpētniecības datubāzes veidošana un literatūras popularizēšana. Galvenā struktūrvienība novadpētniecībā ir *Bibliogrāfijas un informācijas nodaļa*, kura veido novadpētniecības datubāzi, sagatavo uzziņas un tematiskās literatūras izstādes, veltītas Liepājas un novada vēsturei un ievērojamām personībām.

LCZB krājuma veidošanas vadlīnijas nosaka, ka viena no prioritātēm, papildinot krājumu, ir grāmatas un citi izdevumi par Liepāju un 8 novadiem.

LCZB lielākā daļa novadpētniecības krājuma atrodas brīvpieejā lasītāju apkalpošanas nodaļās, izņemot grāmatas, kuras glabājas *Fišera fondā* – iespieddarbu krājums, ar izdevumiem, kas izdoti līdz Otrajam pasaules karam un galvenokārt tiek izmantoti, iekārtojot tematiskās literatūras izstādes vai arī pētnieciskos nolūkos.

Novadpētniecības krājuma daudzveidība vislabāk atspoguļojas literatūras izstādēs, kuras katru gadu veido LCZB lasītāju apkalpošanas nodaļu darbinieki.

LCZB 2015. gadā lasītājiem piedāvāja vairākas *Liepājas vēsturei veltītas izstādes*:

- „Grāmatas par Liepājas vēsturi un to autoriem. Liepājai - 390”;
- „Rainis un Liepāja” – par Raiņa saistību ar Liepāju;
- „Ievērojamākie tūrisma objekti Liepājā”;
- „Liepājas talantīgo personību radošas izpausmes” – Liepājas mūziķu, dzejnieku, rakstnieku, aktieru audio un video ieraksti;
- “Ar trimdas sajūtu un Liepāju sirdī” - par Liepājā dzimušajiem trimdas literātiem *Pāvīlu Klānu* (1912-1979), *Margaritu Kovaļevsku* (1910-1999), māksliniekiem *Augustu Annusu* (1893-1984), *Maksimiliānu Mitrēvicu* (1901-1989) un operdziedātāju *Arturu Priednieku - Kavaru* (1901-1979). Ar šo izstādi LCZB piedāvāja turpinājumu 2014. gadā iesāktajai tēmai par trimdas latviešiem, dzimušiem Liepājā, kurus vēstures notikumi aiznesa tālu pasaulē.

Liepājas un Kurzemes novada personībām, rakstniekiem, kultūras darbiniekiem veltītas literatūras izstādes :

- “Kursas ļaužu dzīves iemūžinātājam Jēkabam Janševskim – 150 (1865-1931);

- „Liela personība lielās mūzikas lappusēs” - veltīta diriģenta un pedagoga *Valda Vikmaņa* 100. dzimšanas dienai;
- „Kurzemnieci, zemes meitai, kas dzejā dzīvi dzīvo - *Dzidrai Šmitei* – jubileja!” (23.01.1930.)
- Ērikam Ķīgelim – 60 (1955-1985).

Liepājas Centrālā zinātniskā bibliotēka ir vieta, kuru labprāt izvēlas Liepājas literāti savu jauno grāmatu atvēršanai. 2015. gadā te ceļu pie lasītājiem uzsāka divas grāmatas:

- *Irmās Markopas* dzejoļu krājums “Lapkritis lietu”;
- *Ērika Kūļa* romāns “Vecīt, bez komentāriem ...”.

2015. gada 4. septembrī notika *Egonam Līvam* veltītā tēlnieka *Raimonda Gabaliņa* skulpturālā veidojuma atklāšana LCZB foajē, piedaloties rakstnieka laikabiedriem, literātiem un talanta cienītājiem. Piemiņas zīmes pasūtītājs un finansētājs bija rakstnieka *Ēriks Kūlis*.

LCZB lasītāju pieprasītas ir novadpētnieciska rakstura uzziņas. Interesantākās novadpētniecības uzziņas pagājušajā gadā, kuras sagatavojuši LCZB speciālisti:

- Valdis Vikmanis (1915-2011) ilggadējais diriģents un pedagogs,
- Liepājas Latviešu biedrības nams un tā arhitekts Jānis Blaus (1880-1941),
- Liepājas Simfoniskā orķestra pirmsākumi foto,
- Raiņa parka vēsture,
- Liepājas filharmonija 30-jos gados,
- mācītājs Eugens Kluge,
- Rucavas (Paurupes) – Liepājas dzelzceļš.

LCZB sagatavoja un publicēja mājaslapā “*Novadnieku – jubilāru 2016*” sarakstu.

Bibliotēkas “*Libris*” novadpētniecības jomas degpunktā ir novadniece, liepājniece un dzejniece *Mirdza Ķempe*. Krājumā glabājas un interesentiem pieejami gadu gaitā savākie materiāli – grāmatas, preses publikācijas un vēstules. Bibliotēkas krājumā ir dzejoļu grāmatiņa ar dzejnieces autogrāfu (1971. gads) un fotomākslinieka Gunāra Kopštāla dāvinātā fotogrāfiju kolekcija „Dzejniece Mirdza Ķempe”. PowerPoint versijā apkopots materiāls par Mirdzas Ķempes spilgto un radošo personību. Bibliotēka „*Libris*” atrodas Mirdzas Ķempes vārdā nosauktā ielā.

Tiek krāti un atsevišķi izvietoti novadpētniecības materiāli par Liepājas vēsturi un ģeogrāfiju no pirmsākumiem līdz mūsdienām.

2015. gadā bibliotēkā “*Libris*” notikušas 7 Liepājas mākslinieku izstādes.

Bibliotēkas īpašumā ir Liepājas mākslinieku - *Benitas Bitānes, Irinas Tīres, Gunāra Kopštāla, Dainas Kopštāles, Andras Pelnas, Vilmāra Terbeta* un *Jura Bērziņa* dāvinātie darbi.

Valtera bibliotēkā izveidota pastāvīgā ekspozīcija par valsts vīru, politiķi, diplomātu un dzejnieku *Miķeli Valteru*.

Valtera bibliotēka par savu uzdevumu uzskata materiālu par Ziemeļu priekšpilsētu un Velnciema mikrorajonu vākšanu, apkopošanu un popularizēšanu. Bibliotēkā tiek veidotas tematiskās mapes, kuras visbiežāk tiek izmantotas veidojot tematiskās literatūras izstādes par novadniekiem, piemēram, 2015. gadā par režisoru un vēstures pētnieku *Andreju Miglu* un bērnu rakstnieku *Māri Runguli*.

Bibliotēka lasītājiem šajā gadā piedāvāja arī izstādes par *Liepājas tramvaja vēsturi* un *Jūrmalas parka* attīstību.

Bērnu bibliotēka **“Vecliepājas rūķis”** ik dienas sniedz jaunajiem lasītājiem uzziņas par Liepājas arhitektūru, ielām, parkiem, baznīcām un ievērojamā personībām.

Lai rosinātu bērnos un jauniešos interesi par dzimto pilsētu un tās apkārtni, bibliotēka iekārto vairākas novadpētnieciska rakstura izstādes gadā.

2015. gadā tika izveidota izstāde par bibliotekāru un bibliogrāfu *Voldemāru Cauni* – „*Es atradu pasauli bibliotēkā*”, kurš Latvijas bibliotēku vēsturē iegājis kā bērnu bibliotēkas pamatlicējs (Liepāja, 1919. gada 16. decembris).

Izstādi par Liepāju **“No enkura līdz enkuram”** papildināja interaktīvi pasākumi. Skolēni devās digitālā ceļojumā pa Liepāju – iepazīnās ar portāla www.liepaja.lv piedāvājumu – virtuālā Liepāja un bibliotēkas veidoto prezentāciju **“Liepājas arhitektūra vakar un šodien”**. Pasākuma otrajā daļā tika organizēts aizraujošs konkurss par Liepāju.

7. PROJEKTIZSTRĀDE

2015. gadā Liepājas Centrālā zinātniskā bibliotēka sagatavoja un iesniedza projekta **“Veiksmes atslēga – spēja mainīties”** pieteikumu Valsts Kultūrkapitāla fonda Kurzemes reģiona kultūras programmai. Projekta mērķis bija piesaistīt papildus finansējumu Kurzemes bibliotekāru konferencei, kuru kopš 1997. gada katru gadu organizē LCZB, atzīmējot

bibliotēkas dibināšanas gadskārtu. Konferences tēma bija veltīta inovācijām bibliotēkā un pārmaiņu vadībai, kā arī ieskatam jaunievedumos citu valstu bibliotēkās.

Projekts tika atbalstīts un tā īstenošanai piešķīra **EUR 600.00**, kurus izmantoja, lai uzaicinātu augsti profesionālus lektoros gan bibliotekārajā darbā, gan pārmaiņu vadībā.

LCZB izstrādāja un īstenoja *Dzejas dienu 2015* projektu Liepājas pilsētā, kuru pilnībā finansēja Liepājas pilsētas Kultūras pārvalde.

8. METODISKĀ UN KONSULTATĪVĀ DARBA UN SADARBĪBAS RAKSTUROJUMS

2015. gads Liepājas Centrālajai zinātniskai bibliotēkai metodiskā un konsultatīvā darba jomā bija notikumiem un pieredzes bagāts gan organizējot mācības, seminārus un Kurzemes konferenci Liepājā, gan piedaloties citu organizētajos pasākumos.

LCZB un tās filiālbibliotēkās metodisko un konsultatīvo darbu veic metodiķe, bet reģionā – Liepājas novadu Bibliotēku dienesta vadītāja.

Liepājas Centrālajā zinātniskajā bibliotēkā metodiķa darbs ir viens no visdaudzpusīgākajiem, radošākajiem un interesantākajiem darbiem, jo tas ir saistīts ne vien ar bibliotekārā darba visām jomām, bet arī ar nemitīgu savu profesionālo un vispārējo kompetenču attīstīšanu, plašu komunikācijas loku un iesaistīšanos pilsētas kultūras pasākumu organizēšanā, piemēram, *Dzejas dienas*, *Bērnu un jauniešu žūrijas* noslēguma pasākums pilsētā, Liepājas bērnu piedalīšanās *Lielajos lasīšanas svētkos* un *Grega festivālā* Rīgā, vietējo autoru grāmatu atvēršanas svētki, utt., kā arī sadarbība ar skolu bibliotekāriem, skolām un citām kultūras iestādēm. LCZB metodiķim piedāvā arī plašu iespēju loku – piedalīšanos dažādos semināros un konferencēs, t.sk. ar starptautiski atzītu lektoru piedalīšanos, pieredzes apguvi citu reģionu bibliotēkās un komunikāciju ar citu reģionu metodiķiem, kā arī pieredzi organizatoriskajā darbā un iespēju īstenot savas idejas, sagatavojot un iesniedzot projektu pieteikumus.

Viens no svarīgākajiem metodiskā darba segmentiem LCZB ir plānošana un atskaišu sagatavošana. 2015. gada LCZB un filiālbibliotēku gada darba plānu izstrāde notika 2014. gada decembrī, kad visas struktūrvienības saņēma *Reģionālo profesionālās pilnveides plānu*

2015. gadam, kā arī ieteicamo darba plāna struktūru, kura atbilst bibliotēku gada pārskatu struktūrai.

2015. gada decembrī notika 2016. gada darba plānošana visā LCZB sistēmā.

Tā kā, 2016. gadā notiks LCZB visu filiālbibliotēku atkārtota akreditācija, decembrī īpaša uzmanība tika pievērsta gada darba plāna sagatavošanai. Filiālbibliotēku vadītāju sapulcē pārrunāja plānošanas dokumentu nozīmību to dokumentu klāstā, kuri iesniedzami akreditācijas komisijai un ataino bibliotēkas darbību, kā arī veido priekšstatu par bibliotēku.

Turklāt metodiķis individuāli ar visiem filiāļu vadītājiem pārrunāja bibliotēkas darba plānu 2016. gadam un atšķirības starp gada un mēneša plāniem, vienojoties par uzlabojumiem gan pēc satura, gan pēc formas.

Metodiķis apkopo LCZB struktūrvienību gada plānus un sagatavo LCZB gada plānu, kuru apstiprina direktore un iesniedz Liepājas pilsētas Kultūras pārvaldei.

LCZB lasītāju apkalpošanas departaments un filiālbibliotēkas ik mēnesi sagatavo darba plānu nākošam mēnesim, kurā īpaša uzmanība tiek pievērsta dažādu bibliotēkas pasākumu un literatūras izstāžu organizēšanai, komunikācijai ar lietotājiem un profesionālai pilnveidei.

Atskaites par galvenajiem darba rādītājiem – lietotāju skaits, apmeklējums un izsniegums – metodiķis apkopo reizi ceturksnī un nosūta visām LCZB nodaļām un filiālbibliotēkām.

Teksta atskaites visas filiālbibliotēkas, LCZB Lasītāju apkalpošanas un ITRA departamenti, kā arī komplektēšanas un apstrādes nodaļa iesniedz reizi ceturksnī. Visas struktūrvienības gadā paveikto – gan veiksmes, gan neveiksmes analizē gada pārskatā.

Metodiķis, apkopojot struktūrvienību gada atskaites, sagatavo Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas gada pārskatu.

Visi plāni un atskaites glabājas piecus gadus pie metodiķa, sakārtoti atbilstoši LCZB lietvedības nomenklatūrai.

Reizi gadā metodiķis apmeklē visas filiālbibliotēkas, uzaicinot piedalīties arī LCZB speciālistus. Apmeklējuma laikā, piedaloties visiem filiāles bibliotekāriem, tiek apspriesta bibliotēkas darba pieredze un atziņas, kas iegūtas, īstenojot iepriekšējos ieteikumus bibliotēkārā darba uzlabošanai. Lielā daļā bibliotēku ieteikumi ir impulss pārmaiņām un uzlabojumiem lasītāju bibliotēkārājā apkalpošanā, kā arī pārmaiņām bibliotēkas iekārtojumā.

2015. gada decembrī, pēc Liepājas Valsts 1.ģimnāzijas uzaicinājuma, metodiķe un LCZB lasītāju apkalpošanas departamenta vadītāja apmeklēja skolas bibliotēku, lai iepazītos ar bibliotēku un ieteiktu, kādas būtu vēlamas pārmaiņas, lai bibliotēka kļūtu par pievilcīgu vidi ne vien mācībām, bet arī brīvā laika pavadīšanai jauniešiem un skolotājiem. Ieteikumi tika nosūtīti arī skolas vadībai.

Lai pārrunātu aktualitātes, reizi mēnesī notiek LCZB struktūrvienību un filiāļu vadītāju sapulce.

Metodiskajā un konsultatīvajā darbā LCZB iesaistīti visu struktūrvienību galvenie speciālisti un konsultē ne vien LCZB filiālbibliotēkas, bet arī reģiona bibliotēkas un skolu bibliotēkas katrs savā bibliotekārā darba jomā.

Informācijas tehnoloģiju resursu attīstības departaments sniedz konsultatīvo un metodisko atbalstu informācijas tehnoloģiju jomā un BIS Alise izmantošanā LCZB un filiālbibliotēku darbiniekiem, novadu un Liepājas pilsētas skolu bibliotēku bibliotekāriem. Visbiežāk konsultācijas tika sniegtas telefoniski. Saziņai tika izmantots arī e-pasts un sarunas satiekoties.

2015. gadā trīs LCZB filiālbibliotēkās – *Zaļās Birzs* bibliotēkā, *Valtera* bibliotēkā un bērnu bibliotēkā *Vecliepājas rūķis* - notika krājuma inventarizācija BIS Alise.

2015. gadā turpinājās sadarbība ar skolu bibliotēkām, jo darbu bibliotēku sistēmā *Skolu Alise* uzsāka 16 mācību iestāžu bibliotēkas. Pirms darba uzsākšanas dati par bibliotēku tika reģistrēti sistēmā, veikta dažādu datu konfigurācija, kā arī sniegtas konsultācijas darbiniekiem, uzsākot pastāvīgu darbu BIS *Skolu Alise*.

Tā kā iepriekšējie mācību kursi BIS *Skolu Alise* notika 2014. gadā sākumā, visi skolu bibliotekāri 2015. gadā atkārtoti piedalījās seminārā par krājuma rekatalogizāciju sistēmā un jaunu izdevumu reģistrāciju. LCZB ITRA departamenta darbinieki nežēloja ne laiku, ne pacietību individuālām konsultācijām skolu bibliotekāriem.

2015. gadā mācību iestāžu bibliotēkām sniegtas 256 konsultācijas par darbu BIS *Skolu Alise*. Vairāki skolu bibliotekāri vēlējās paši veidot bibliogrāfiskos aprakstus, jo skolu bibliotēku un LCZB iepirktās grāmatas dažkārt atšķiras un kopkatalogā apraksts nav atrodams. Atsevišķu skolu bibliotekāri apguva bibliogrāfiskā apraksta veidošanu.

Tā kā zināšanu un pieredzes trūkuma dēļ, citu bibliotēku izveidotie apraksti gadās kļūdaini, LCZB tos regulāri rediģē un papildina, apmēram 440 bibliogrāfisko aprakstu gadā.

LCZB skolu bibliotēkām drukā svītrkodus.

26. oktobrī LCZB ITRA departaments organizēja skolu bibliotekāriem konsultācijas par darbībām BIS *Skolu Alise*, iepazīstināja ar *WebPac*, informēja par dažādām atskaišu formām un jaunumiem BIS *Skolu Alise*.

Bērnu bibliotēkas "*Vecliepājas rūķis*" vadītāja *Inga Jurgeviča* piedalījās seminārā skolu bibliotekāriem ar prezentāciju "*Lasīšanas veicināšanas aktivitātes, izmantojot informācijas tehnoloģijas un radošās aktivitātes*".

LCZB Komplektēšanas un apstrādes nodaļa (KAN) visu gadu sniedza konsultācijas katalogizācijā un komplektēšanā LCZB filiālbibliotēkām un mācību iestāžu bibliotēkām.

2015. gadā KAN nosūtīja **7** rakstiskus ziņojumus LCZB Bibliotēku dienestam par veiktām UDK un, plaukta indeksu izmaiņām reģiona bibliotēku eksemplāros, papildināti **235** bibliogrāfiski apraksti, kurus izveidoja reģiona bibliotēkas.

Profesionālā pilnveide, darbinieku profesionālās un vispārējās kompetences attīstība LCZB tiek plānota gadam, ņemot vērā bibliotēku aktualitātes un bibliotekāru vēlmes un vajadzības, kā arī valstiski un sabiedriski nozīmīgus notikumus. 2015. gadā LCZB notika **6 profesionālās pilnveides semināri**. Vidēji katrā seminārā piedalījās 60 bibliotekāru, t. sk. no reģiona bibliotēkām.

LCZB ik gadu viens no pirmajiem semināriem ir veltīts iepriekšējā gada rezultātu izvērtēšanai un bibliotēkas aktualitātēm nākošajā gadā. Arī 2015. gadā tāds notika, tajā LCZB un tās filiālbibliotēku darbu analizēja LCZB departamentu vadītājas un metodiķe, bet direktore dalījās informācijā un pārdomās par Latvijas publisko bibliotēku apaļā galda diskusijās uzzināto.

LCZB katru gadu gan ar saviem pasākumiem, gan, izmantojot organizatoru piedāvājumu, atbalsta tematiskas un izglītojošas valsts mēroga akcijas, kuru mērķis ir pievērst bibliotekāru un iedzīvotāju uzmanību kādai jomai, kā arī vairot zināšanas par iespējām uzlabot savas dzīves kvalitāti un rūpēties par drošību.

Tā 10. martā, *finanšu izglītības nedēļas ietvaros* notika seminārs, kurā SEB bankas pārstāvji informēja par aktualitātēm, kas saistītas ar pensiju otro un trešo līmeni, kā arī internetbankas drošību. Semināra izskaņā kolēģi atzinīgi novērtēja semināru, kurā uzzinājuši daudz jauna, lai labāk izprastu pensiju līmeņu būtību un iespējas ikviena labklājības nodrošināšanai tagad un turpmāk, veicot noguldījumus trešajā pensiju līmenī.

No 23. līdz 25. martam, *e-prasmju nedēļas laikā*, viens seminārs trīs dienās:

- 23. martā – mobilās aplikācijas, BIS Alise mobilā aplikācija,
- 24. martā – pirmā no četrām nodarbībām mācību kursā “*Fotografēšanas pamatiemaņas*”, kuras vadīja profesionāls fotogrāfs *Jānis Vecbrālis*. Pamatzināšanas par foto aparātiem un fotografēšanu apguva 20

bibliotekāri,

- 25. martā – “VID elektroniskās deklarēšanās sistēma”.

Semināri e-prasmju uzlabošanai jau vairākus gadus aizpilda profesionālās pilnveides kalendārā martu un aprīli un ieguvuši bibliotekāru ieinteresētību un atsaucību ar savu aktualitāti.

15. maijā notika seminārs “*Realitāte virtuālajā vidē*”, ko vadīja Informācijas tehnoloģiju drošības incidentu novēršanas institūcijas *CERT.LV* attīstības projektu vadītājs *Egils Stūrmanis*. Lektora stāstītais lika daudziem izvērtēt savus paradumus, lietojot mobilos telefonus un internetu, kā arī izvērtēt ar kādu informāciju dalīties sociālajos tīklos un kā spontāna rīcība var izraisīt neprognozējamas sekas.

Seminārs “*Iemācītais optimisms*” bija veltīts psiholoģijas jautājumiem – emocionālās izdegšanas sindroma novērtēšanai un profilaksei. Semināru un praktiskās nodarbības vadīja *Kaspars Bikše*. Visi dalībnieki saņēma sertifikātus.

Ļoti interesanta, asprātīga un zināšanu piesātināta semināra izskaņā bija tikšanās ar grāmatas “*Suitijā*” autorēm – filoloģijas doktori *Vilmu Kalmi*, kuras dzimtas saknes rodamaus laukos, Alsugas novadā un suitu sievu *Ilgu Leimani*.

LCZB ik gadu viens profesionālās pilnveides seminārs ir veltīts bērnu un jauniešu bibliotekārajai apkalpošanai. 2015. gadā šī semināra tēma bija “*Vizuālā lasītprasme, kas tā tāda?*” – lektore LNB BLC vadītāja *Silvija Tretjakova*. Lektore kopā ar bibliotekāriem noskaidroja, kas ir vizuālā lasītprasme un kā tā plašāk ieviešama bibliotēku darbā ar bērniem, izspēlējot divas radošās aktivitātes – vienas grāmatas teātri *Kamishibai* un komiksu darbnīcu. Seminārs bija arī pieredzes apmaiņa, jo LCZB filiālbibliotēka *Libris* jau vairākus gadus *Kamishibai* teātri izmanto darbā ar bērniem.

Daļai bibliotekāru patīkams pārsteigums bija LNB BLC galvenās bibliogrāfes *Sarmītes Galsas* lekcija “*Raiņa bērnu dzejas publicējumi*”, kurā aicināja iepazīt mazāk pazīstamus Raiņa dzejoļus bērniem, kā arī ieteica vairākas radošās aktivitātes Raiņa darbu popularizēšanai bērniem un jauniešiem.

2015. gadā Liepājas Centrālā zinātniskā bibliotēka turpināja pirms deviņiem gadiem iedibināto tradīciju, atzīmējot bibliotēkas dibināšanas gadskārtu rīkot **Kurzemes bibliotekāru konferenci**. Bez liepājniekiem konferencē piedalījās kolēģi no Ventspils, Saldus, Kuldīgas, Talsiem un Valmieras, kā arī pārstāvji no LNB, Liepājas pilsētas Kultūras pārvaldes un pašvaldības.

Gatavošanos konferencei LCZB uzsāka jau aprīlī, sagatavojot projekta pieteikumu, lai iegūtu finansējumu augsti profesionālu lektoru uzaicināšanai un īstenotu izvirzītos konferences kvalitātes kritērijus.

Konferences “*Veiksmes atslēga – spēja mainīties*” tēma bija inovācijas bibliotēkās un tās mērķis – veicināt bibliotekāru izpratni par inovāciju lomu un nozīmi bibliotēku attīstībā un rosinātu bibliotekārus kļūt par aktīviem, radošiem un veiksmīgiem inovatoriem.

Konferences pirmajā daļā *Māra Jēkabsons*, LNB Bibliotēku attīstības centra vadītāja un *Marlēna Krasovska*, LNB Bibliotēku attīstības centra galvenā bibliotekāre lekcijā “*Tehnoloģijas bibliotēkās vai bibliotēka tehnoloģijās: inovatīvi bibliotēku pakalpojumi*” sniedza ieskatu citu valstu bibliotēku inovācijās, kas raksturo nozīmīgākos bibliotēku attīstības virzienus un līdz šim neapjaustās iespējas bibliotēku attīstībai.

Konferences otro daļu un lekciju “*Inovācijas un pārmaiņu vadība bibliotēkā*” lektors, dr. phil. *Atis Zakatistovs*, iesāka ar retorisku jautājumu – “Kāpēc NĒ?!” Taču veiksmes atslēga ir atbildēs uz jautājumu – “Kāpēc **JĀ**?”. Kādu stratēģiju izvēlēties, lai komanda strādātu saskaņoti un justos komfortabli, kā izmantot faktus, vērtības un kontekstu, lai viedokli vērstu pārliecībā. Kā kontekstu padarīt ticamu un pārvērst stāstā, kas ir vertikāle un aizved uz pareizo vietu. “Esiet stāstnieki!”, aicināja lektors – “un izklāstiet savu ideju kā kaut ko LIELU”.

Lektors savā lekcijā uzsvēra komandas darbu un tās vadītāja izšķirošo nozīmi pārmaiņu vadībā, norādīja uz pazīmēm, kas liecina par problēmām komandā, kā arī ieteica nevilcināties ar to risināšanu, jo tas var radīt jaunus precedents. Vienmēr būs jāizdara izvēle, apgalvoja lektors, jo citādi nebūs attīstības un kustības pa vertikāli. *Risks, abpusējība un prognozējamība* – tāda ir panākumu atslēga.

Konferences rezultāti:

- 1) atziņa konferences dalībniekiem, ka līdzīgi jauninājumi un pārmaiņas kā citu valstu bibliotēkās ir ieviešami arī Latvijas bibliotēkās un tas ir aktuāli, ņemot vērā bibliotēku tīklu valstī,
- 2) jauns viedoklis par attiecību veidošanu ar sabiedrību un pašvaldību,
- 3) kritisks skats uz šķēršļiem, kas kavē ieviest jauninājums bibliotēkās,
- 4) izpratne par saliedētu komandu un tās lomu jauninājumu ieviešanā,
- 5) izpratne par līderi kā komandas apvienotāju, virzītāju un izšķirīgu lēmumu pieņēmēju,
- 6) piecu reģionu galveno bibliotēku vadītāju un galveno speciālistu dalība konferencē,
- 7) Liepājas pašvaldības pārstāvju un Liepājas Kultūras pārvaldes vadītāja piedalīšanās konferencē.

Konferences izskaņā devīto reizi pasniedza LCZB un Liepājas pilsētas domes *Voldemāra Caunes balvu “Gada bibliotekārs darbā ar bērniem un jauniešiem”*. Balvai šogad bija pieteikti deviņi pretendenti no Rīgas, Saldus, Skrundas, Kokneses, Pāvilostas, Kalētiem, Valmieras, Liepājas un Talsu novada.

Visus balvas pretendētus konferences dalībniekiem raksturoja žūrijas komisijas locekle, LNB Bērnu literatūras centra vadītāja *Silvija Trejakova* un paziņoja žūrijas komisija lēmumu balvu sadalīt un nosauca divus laureātus:

- *Aiju Jansoni* – Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas filiālbibliotēkas “*Varavīksne*” galveno bibliotekāri, kura ar aizrautību un prieku veicina bērnu un jauniešu lasītpraksi, popularizē grāmatas un bibliotēku, iesaistījusi bibliotēku “*Varavīksne*” UNESCO LNK “Stāstu bibliotēkas” saimē, kā arī izveidojusi un vada lasīšanas klubiņu “Grāmatu Varavīksne”,
- *Valmieras integrētās bibliotēkas projekta “Lasi un tev sekos” darba grupu* – par bērnu un jauniešu motivēšanu lasīt, izmantojot jaunākās informācijas tehnoloģijas, par drosmi pieņemt nopietno izaicinājumu pārbaudīt praksē, vai izvirzīto mērķi – motivēt jauniešus lasīšanai var sasniegt ar izvēlēto metodi, izmantojot tehnoloģijas, sociālās lasīšanas aplikāciju un pašu pusaudžu iesaistīšanu procesa virzībā.

Balvas laureātēm pasniedza Liepājas pilsētas domes priekšsēdētāja vietnieks *Vilnis Vitkovskis*, Liepājas Kultūras pārvaldes vadītājs *Juris Jirgens* un LCZB direktore *Ilga Erba*.

Viens no metodiskā darba interesantākajiem, aizraujošākiem un vienlaicīgi ļoti atbildīgiem pienākumiem ir **pieredzes apmaiņas citās bibliotēkās organizēšana**. Tā kā 2015. gadā Cēsu Centrālā bibliotēka pārcēlās uz jaunām telpām un turpat netālu ir Valmieras integrētā bibliotēka, izvēle kurp doties smelties pieredzi un jaunus iespaidus nebija grūta – uz Vidzemi! Divu dienu pieredzes apmaiņas braucienos, protams, galvenā uzmanība tiek pievērsta bibliotēkām un to sniegtajiem pakalpojumiem, bet ne mazāk noderīgi un interesanti

ir apskatīt un iepazīt citus reģiona kultūras un vēstures objektus. Tā Cēsīs tika apmeklēta jaunuzceltā Vidzemes koncertzāle *Cēsis, Jāņa* baznīca, Cēsu Jaunā pils un vairākas stundas pavadītas pastaigā gida pavadībā pa Cēsu Pils parku un vecpilsētu, bet Valmierā patīkamas izjūtas sniedza izbraukums ar *Gaujas tramvaju* un kolēģu no Valmieras bibliotēkas sastādītais maršruts pilsētas ievērojamāko objektu apskatei.

Izvērtējot redzēto un dzirdēto Cēsu un Valmieras bibliotēkās, LCZB kolēģi ne vien uzsvēra jauno, bibliotēkas funkcijām atbilstošu telpu nozīmi bibliotēku pakalpojumu nodrošināšanā, bet ievēroja arī vidzemnieku radošumu, aizrautību un lepnumu par saviem panākumiem.

Divu dienu pieredzes apmaiņas braucieni ir labs veids kā iepazīt vienam otru ārpus darba vietas, bet kopēja vakarēšana saliedē kolektīvu.

Paldies atsaucīgajiem un izpalīdzīgajiem Cēsu un Valmieras bibliotēkas kolēģiem!

2015. gads profesionālās pilnveides jomā ir bijis bagāts ar pasākumiem un piepildīts ar daudzpusīgām zināšanām, kam pamatā ir **Kurzemes reģionu galveno bibliotēku teicamā sadarbība**, katrai bibliotēkai reizi gadā organizējot augstvērtīgu semināru vai konferenci un vasarā satiekoties Kurzemes bibliotekāru saietā.

Kurzemes bibliotekārus izglītojošie un saliedējošie profesionālie pasākumi:

- 19. martā Kuldīgā – reģionālā literatūras konference “Zināmais nezināmajā: četras sarunas par Aspaziju”;
- 26. martā Ventspilī – reģionālais seminārs “Mūžizglītība un bibliotēka: bibliotēkas loma”;
- 2. novembrī Talsos – reģionālā konference “Lasīt nozīmē izzināt pasauli”;
- 27. novembrī Liepājā – reģionālā konference “Veiksmes atslēga – spēja mainīties”;
- 22. un 23. jūlijā Saldū – 6. Kurzemes bibliotekāru vasaras saiets “ “Kurš cauri skatās sietiņa acīm, redz visu pasauli dimantos mirdzam” (Rainis) – radošums un darbs ar bērniem bibliotēkā”.

Gandrīz visi dažādu bibliotekārā darba jomu speciālisti visu gadu piedalījās dažādos savas nozares semināros un konferencēs, piemēram:

- Pavasara konference bērnu literatūras un bibliotēku speciālistiem “Saule pati bērnu vada. Rainis. Aspazija. Savas debestiņas”;
- UNESCO LNK tīkla “Stāstu bibliotēkas” ikgadējā vasaras skola šogad Preiļos;
- “Ziemeļvalstu Bibliotēku nedēļas” koordinātoru ikgadējā informatīvā tikšanās;
- Radošā treniņā “UP!” – radošā treniņa lektore *Lillis* (Zviedrija);

- BIS Alise padziļinātie kursi: “Administrēšana”, “Mašīnlasāmā katalogizācija”, “Sistēmas administrēšana” un “BIS Alise – palīgs bibliotēkas darba pārvaldībā”;
- LCZB direktore un metodiķe divas reizes gadā piedalās LNB Bibliotēku attīstības centra organizētajos semināros direktoriem un metodiķiem.

9. BIBLIOTĒKU MATERIĀLĀ UN TEHNISKĀ STĀVOKĻA VĒRTĒJUMS

Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas telpas jau vairākus gadu desmitus ir par šaurām, lai lasītājiem ērti un pieejami izvietotu krājumu, nodrošinātu vēsturisko un reto grāmatu saglabāšanu, kā arī nodrošinātu ikvienu bibliotekāru ar ērtu darba vietu. Bibliotēkas vadība, Kultūras pārvalde un pilsētas dome kopīgi strādā, lai rastu risinājumu un finansējumu kā Liepājā paplašinot un rekonstruējot veco ēku izveidot modernu bibliotēku.

Tajā pašā laikā netiek atstātas novārtā esošās LCZB telpas, kuras gan remontē, gan aprīko ar jaunām mēbelēm.

2015. gadā LCZB veikts kosmētiskais remonts divās lasītavas zālēs, kas uzlabojis telpu vizuālo kvalitāti.

2015. gada aprīlī abonementā uzstādīti RFID elektroniskie vārti, kā arī darbinieki apmācīti tagu ieviešanā un elektronisko vārtu izmantošanā. Jauno iekārtu uzstādīšana veicināja:

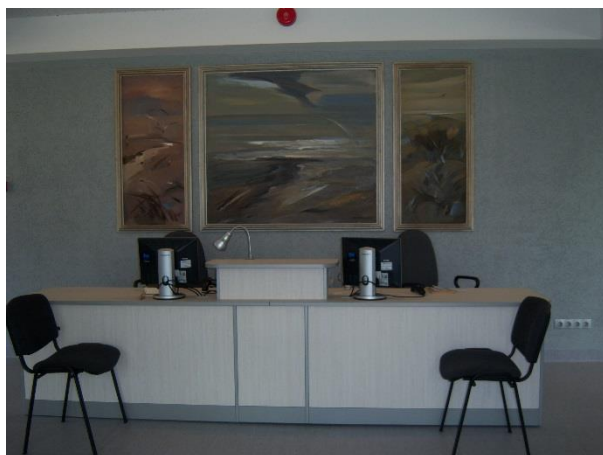
- jaunu krājuma drošības sistēmu apgūšanu,
- apguvi un jaunu, modernāku grāmatu izsniegšanas / saņemšanas veida pielietošanu praksē, kas kopumā padara šo procesu ātrāku,
- krājuma drošību un precīzu apmeklējuma uzskaiti.

LCZB nopirkti jauni grāmatplaukti, no kuriem daļa, speciāli apstrādāti, lai neradītu kļūdas elektronisko vārtu darbībā, kā arī iegādāti pakāpieni, lai lasītājiem un darbiniekiem nodrošinātu ērtu piekļuvi augšējiem grāmatu plauktiem, 3 jauni izstāžu stendi un jauni ratiņi grāmatu pārvadāšanai u tml. Krātuvē uzstādītas žalūzijas.

Pakāpeniski mainās un uzlabojas lasītāju apkalpošanas nodaļu iekārtojums un bibliotekāru darba vide.

LCZB filiālbibliotēkas “*Varavīksne*”, “*Libris*”, *Valtera bibliotēka* un bērnu bibliotēka “*Vecliepājas rūķis*” atrodas izremontētās telpās, ir ērti pieejamas pilnīgi visiem lasītājiem, arī ar pārvietošanās ierobežojumiem.

Pēc rekonstrukcijas un remontdarbu pabeigšanas bibliotēka “*Libris*” ir izvietota divos

stāvos un kļuvusi mūsdienīga, plaša un draudzīga lietotājiem. Bibliotēkas lasītājiem un darbiniekiem ir ērtas un mājīgas telpas.

Zaļās birzs bibliotēkā 2015. gadā tika pabeigts pirmā un otrā stāva kāpņutelpas kosmētiskais remonts, kura pirmā kārtā tika veikta jau 2014. gadā, kā arī bibliotēkas telpu kosmētiskais remonts pirmajā stāvā.

Sarežģītāks ir jautājums ar apgaismojumu lasītavas un bērnu literatūras daļā, jo augstie griesti rada problēmas apgaismes lampu nomainīšanai. Griesti ir saplaisājuši. Nepieciešams remonts.

2015. gadā nopirkta 6 krāsainās multifunkcionālās iekārtas *HP-Color LaserJet PRO MFP M476DN*, kas izvietotas LCZB lasītavā un visās filiālbibliotēkās.

Tā kā augustā nopirkti 15 jauni firmas *DELL* portatīvie datori turpmāk ievērojami uzlabosies mācības lietotājiem un darbiniekiem *Reģionālajā mācību centrā*. Datori ir aprīkoti ar operētājsistēmu Windows 8, tiem ir 15,6 collu ekrāns, 1000 GB cietā atmiņa u.c. vērtīgi parametri.

2015. gadā instalētas 4 jaunas *BIS Alise 4* versijas. Īstenojot jauninājumus:

- izveidota turpinājumi izdevumu numuru un eksemplāru labošana;
- uzlabota kopkataloga izmantošanas statistika un papildināti jauni atlases kritēriji lietotāju atlasē;
- uzlabota svītrkodu izdruka;
- izstrādāts un piegādāts SBA modulis, kas ļauj dažādām bibliotēkām viena kopkataloga ietvaros nodot izdevumus īslaicīgai izmantošanai.

LCZB ir noslēgts līgums par biroja tehnikas profilaksi un remontu, kā arī par tintes un toneru uzpildi vai nomaiņu ar SIA “Elektronikas tirdzniecības un apkopes centru”, kuri veic biroja tehnikas apkopi visās Liepājas pašvaldības iestādēs.

10. BIBLIOTĒKAS PERSONĀLS

Liepājas Centrālajā zinātniskajā bibliotēkā un filiālbibliotēkās 2015. gadā notikušas nelielas izmaiņas personāla skaita ziņā.

Bibliotekāro darbinieku skaits LCZB un filiālbibliotēkās:

	LCZB	Valtera bibliotēka	Varavīksne	Zaļā Birzs	Libris	Vecliep Rūķis	Kopā
Darbinieku skaits	31	3	4	3	4	4	49

LCZB darbinieku profesionālā pilnveide notiek plānveidīgi visa gada garumā – gan pašu organizēti semināri un konferences, gan citu organizāciju organizētas mācības.

LCZB filiāles *Zaļās birzs* bibliotēka bibliotekāre *Ineta Sūniņa* 2015. gada rudenī uzsāka profesionālās tālākizglītības studijas Kultūras koledžā.

2015. gadā LCZB 15 bibliotekārie darbinieki piedalījušies **28** citu organizāciju organizētās mācībās un pasākumos, kā arī 690 bibliotekāri **23** pašu organizētos profesionālās pilnveides pasākumos un pieredzes apmaiņā.

No LCZB budžeta apmaksāti visi LCZB organizēto profesionālās pilnveides pasākumu izdevumi, kā arī komandējuma izdevumi un dalības maksa citu organizāciju pasākumos.

11. FINANSIĀLAIS NODROŠINĀJUMS

Liepājas Centrālā zinātniskā bibliotēka ir Liepājas pilsētas pašvaldības iestāde, kuras pārziņā ir 5 filiālbibliotēkas. Finansējuma avoti: Liepājas pilsētas pašvaldība, Maksas pakalpojumu ieņēmumi, tai skaitā finansiālais nodrošinājums, ko paredz 8 noslēgtie līgumi ar Grobiņas, Aizputes, Priekules, Vaiņodes, Rucavas, Pāvilostas, Nīcas un Durbes novadu domēm par savstarpējo sadarbību.

		2014	2015
	Atlikums no iepriekšējā perioda	8254	1802
1.	IEŅĒMUMI:	739730	725166
1.1.	Liepājas pilsētas domes finansējums	721366	686128
1.2.	Ieņēmumi no maksas pakalpojumiem	18364	18449
2.	IZDEVUMI	746182	716459
2.1.	Atalgojums	382837	403261
2.2.	Darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, sociāla rakstura pabalsti, kompensācijas	88563	95420
2.3.	Krājuma komplektēšana: grāmatas	27969	29907
2.4.	Krājuma komplektēšana: periodiskie izdevumi	9245	9489
2.5.	Elektroniskie dokumenti	1139	16
2.6.	Preces un pakalpojumi	170614	124587
2.7.	Informācijas tehnoloģiju pakalpojumi	10928	3369
2.8.	Pārējie kārtējie izdevumi	20052	15025
3.	Kapitālie izdevumi	34835	34270
	Atlikums perioda beigās	1802	10509

LCZB budžets nodrošina bibliotēkas uzdevumu veikšanu reģionā un veicina bibliotekāro pakalpojumu attīstību.

Liepājas pilsētas domes finansējums 2014. gadā bija lielāks nekā 2015.gadā, jo 2014.gadā tika pabeigti LCZB filiālbibliotēkas "Libris" 2.kārtas fekonstrukcijas darbi.

Nepieciešams palielināt finansējumu krājuma papildināšanai, bibliotēku labiekārtošanai, kā arī algu palielināšanai un darbinieku stimulēšanai.

12. KOPDARBĪBA AR PAŠVALDĪBAS UN CITĀM INSTITŪCIJĀM. PUBLICITĀTE

Liepājas Centrālā zinātniskā bibliotēka un tās filiālbibliotēkas ir pašvaldības iestādes, kuras sadarbojas gan savā starpā, gan ar citām pilsētas kultūras un izglītības iestādēm. Liepājas pilsētas kultūras notikumu kalendārā arvien spilgtāk ierakstās LCZB rīkoti pasākumi, kuri organizēti ciešā sadarbībā ar dažādām pilsētas iestādēm un organizācijām.

Laiks, kad daudz plašāk tiek runāts par bibliotēku un tās piedāvātajiem pakalpojumiem ir *Bibliotēku nedēļa, Dzejas dienas, Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļa, Kurzemes bibliotekāru konference, Voldemāra Caunes balvas pasniegšanas ceremonija, bibliotekāru semināri, E-prasmju nedēļa, grāmatu atvēršanas svētki, informatīvi izglītojoši pasākumi, mācības* utt. Pateicoties minētajiem pasākumiem, publiskajā telpā biežāk izskan bibliotēkas vārds, rosinot interesi, un vēlmi uzzināt vairāk par bibliotēku un bibliotēkās pieejamajiem pakalpojumiem.

Vairāk nekā desmit gadus **Liepājas pilsētas Kultūras pārvalde** Dzejas dienu rīkošanu ir uzticējusi LCZB.

Atzīmējot Latvijas *dzejas dižgaru Raiņa un Aspazijas 150.jubilejas gadu, Dzejas dienu* moto bija Raiņa dzejas rindas - *“Viena dzīve cilvēkam, Dziesmai ira trejas dzīves”*.

Dzejas dienu viesu vidū bija rakstnieks *Roalds Dobrovenskis*, dzejnieks *Māris Salējs*, rakstniece *Sabīne Košeļeva*, dzejniece *Gunta Šnipke* un citi.

Dzejas dienu programma bija ļoti daudzveidīga, lai pasākumi būtu saistoši dažāda vecuma grupu interesentiem. Bērnu un jauniešu auditorijai tika piedāvāts:

- literāri muzikāls sarīkojums *“Pasaka par jūras braucienu”* - Raiņa un Aspazijas dzeja bērniem,
- *dzejas rīti Liepājas skolās* - aktieri *Ivonda Vilsons* un *Ēriks Vilsons* lasīja Raiņa un Aspazijas Liepājas perioda vēstules,

- aktrises *Helgas Dancbergas* un *Agneses Oses* dzejas lasījumi no Raiņa dzejoļu krājuma “*Tālas noskaņas zilā vakarā*” ‘
- *Zaļās birzs* bibliotēkā ar Raiņa un Aspazijas dzejas iestudējumu bērniem “*Jaunais bērziņš*” uzstājās Liepājas Tautas mākslas kultūras centra Tautas teātris, režisores *Ināras Kalnarājas* vadībā.

Dzejas dienu 2015 programma pieaugušajiem ietvēra pasākumus dažādām interešu grupām ne vien pilsētas centrā, bet arī filiālbibliotēkās:

- *Dzejas dienu atklāšana* pie dzejnieces *Mirdzas Ķempes* pieminekļa, pulcējoties pašmāju literātiem un *Dzejas dienu* viesiem, mūziķiem, studentiem, skolēniem un dzejas lasītājiem. Tika lasīta dzeja – sacerēta iepriekšējos gadsimtos un mūsdienās, izpildītas dziesmas;
- “*Rainis un viņa brāļi*” – tikšanās ar romāna autoru, rakstnieku *Roaldu Dobrovenski*, tikšanos vadīja prof. *Edgars Lāma*,
- “*Tā ir mūzika*” – dzejnieka *Māra Salēja* autorvakars, piedaloties mūziķei *Zanei Daugulei*,
- “*Neesmu rakstniece – esmu rakstītāja*” – tikšanās ar rakstniecei *Sabīni Košeļevu*, grāmatas “*Rīga – Maskava*” autori *Valtera bibliotēkā*,
- “*... pie Vārda viss ...*” – Liepājas dzejnieces *Guntas Šnipkes* autorvakars bibliotēkā “*Libris*”.

Dzejas dienās tradicionāli tiek pasniegta Liepājas domes finansētā un LRS Liepājas nodaļas organizētās Egona Līva piemiņas balva “*Krasta ļaudis*”.

2015. gadā devīto reizi tika pasniegta Liepājas pilsētas domes finansētā Voldemāra Caunes balva “*Gada bibliotekārs darbā ar bērniem un jauniešiem*”, kuras konkursu organizē LCZB un atbalsta Kultūras pārvalde.

Jūnijā LCZB īpašā prezentācijas pasākumā “*Brīvpieejas krājums: atvērtība, pieejamība un drošība*” iepazīstināja projekta finansiālos atbalstītājus no Liepājas domes un Kultūras pārvaldes ar iespējam krājuma saglabāšanā, ko sniedz elektroniskie drošības vārti.

Sadarbībā ar Liepājas pašvaldību, LCZB un filiālbibliotēkas Valsts svētku laikā bija sarkanbaltsarkano lentīšu gatavošanas un izsniegšanas punkti.

Ilggadīga sadarbība saista LCZB un **Liepājas Universitātes (LiepU) Kurzemes humanitāro institūtu**. Tradicionāli LiepU *Dzejas dienu* laikā, sadarbībā ar bibliotēku, tiek organizēts seminārs “*Autors. Teksts. Lasītājs*”. Šogad tā tēma bija “*Rainis mūsdienu lasītāja skatījumā*” un ar referātiem uzstājās literatūrzinātnieki Anda Kuduma, Sandra Okuņeva un Edgars Lāms, kā arī Dzejas dienu viesi – Roalds Dobrovenskis un Māris Salējs.

Letonikas 6.kongresa Liepājas konferences “*Piemares ļaudis un likteņi*” ietvaros LCZB notika dzejas studija “*Tūkstošveidis Rainis un viņa mīklas*”, kurā ar referātu uzstājās profesors *Edgars Lāms*, bet Raiņa dzeju lasīja aktieris *Ēriks Vilsons*. Pasākumu papildināja LCZB sagatavotā literatūras izstāde “*Lai sauli teiktu mēs ar tūkstoš mēlēm ...*” – *Rainis*, kurā bija izlikti Aspazijas un Raiņa darbu pirmizdevumi, krājumi, izlases un literāri apcerējumi par Raiņa un Aspazijas daiļradi.

LCZB atbalstīja 2014. gadā uzsāktā LiepU Kurzemes humanitārā institūta projekta “*Latviešu godi Lejaskurzēm – vedību tradīcijas no senatnes līdz mūsdienām*” turpināšanu 2015. gadā ar meistarklasēm bibliotēkā. Meistarklasē “*Kāzas latviešu literatūrā*” profesors *Edgars Lāms* uzstājās ar lekciju par kāzu tradīciju daudzveidīgo atspoguļojumu latviešu literatūrā, bet Nīcas etnogrāfiskais ansamblis dziedāja Nīcas novada kāzu dziesmas. Pasākumā bija apskatāma arī LCZB sagatavotā literatūras izstāde par Jēkabu Janševski un viņa darbiem, kuros atrodamas Lejaskurzemes valodas bagātības.

LCZB un bērnu bibliotēka “*Vecliepājas rūķis*” piedalījās starptautiskā akcijā “*Muzeju nakts*”, kuru Liepājā koordinēja **Liepājas muzejs**. “*Muzeju nakts*” aizritēja Raiņa un Aspazijas zīmē. Bērniem tika piedāvātas radošās darbnīcas “*Saulainais stūrītis*” un izklaidējošs pasākums “*Sunītis mācībā*” bērnu bibliotēkā, bet pieaugušie varēja noklausīties lasījumu „*Raiņa un Aspazijas vēstules: Liepājas periods*” aktieru *Ērika Vilsona* un *Ivondas Vilsones* izpildījumā un apskatīt tematisku literatūras izstādi “*Rainis un Liepāja*”.

Liepājas pilsētas Izglītības pārvalde ir labs un atbalstošs partneris gan Liepājas pilsētai iekļaujoties valsts mēroga bērnu un jauniešu lasīšanas veicināšanas pasākumos, kā *Lielie lasīšanas svētki* – Bērnu un jauniešu žūrijas noslēguma pasākums un *Grega festivāls* Rīgā, gan sadarbojoties pilsētas mērogā ar visām bibliotēkām, piemēram, Dzejas rīti Liepājas skolās un literāri sarīkojumi bibliotēkās.

Visas Liepājas vispārīzglītojošās skolas un pirmsskolas bērnu iestādes ir Liepājas publisko bibliotēku sadarbības partneri.

Latvijas Nacionālā bibliotēka un tās atsevišķās struktūrvienības – Bērnu literatūras centrs, Bibliotēku attīstības centrs un citas ir bijuši iniciatori vairākām aktivitātēm bērnu un pusaudžu bibliotekārajā apkalpošanā, lasītāju piesaistīšanai bibliotēkām, veidojot interešu klubus bibliotēkās. Nepārvērtējams ieguvums reģionu un novadu bibliotēkām ir LNB projekts (projekta vadītāja Liega Piešiņa), kurā rakstnieki, tulkotāji, literatūrzinātnieki, režisori un muzikologi tiek ar lasītājiem bibliotēkās. 2015. gadā šī projekta ietvaros LCZB bija literatūrzinātnieces *Sigita Kušneres* lekcija “*Aspazija - sieviete, sieva, dzejniece*”.

Citi sadarbības partneri:

Latvijas Bibliotekāru biedrība;

Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrība;

Liepājas pilsētas kultūras iestādes – Liepājas teātris, Liepājas simfoniskais orķestris, Liepājas muzejs, Liepājas Olimpiskais centrs, viesnīca “Promenāde” un citi.

Kurzemes reģionu galvenās bibliotēkas – Ventspils, Kuldīgas, Saldus, un Talsu reģiona galvenās bibliotēkas.

PUBLICITĀTE

Liepājas Centrālajā zinātniskajā bibliotēkā 2015. gadā turpinājās darbs pie bibliotēkas, tās sniegto pakalpojumu un piedāvājumu popularizēšanas, vienlaikus strādājot pie bibliotēkas tēla aktualizēšanas, popularitātes vairošanas un atpazīstamības publiskajā telpā.

Jaunākā un aktuālākā informācija par LCZB un filiālbibliotēkās notiekošajām aktivitātēm (sarīkojumiem, informatīvi izglītojošajiem pasākumiem, interaktīvajiem pasākumiem jaunākajiem bibliotēkas apmeklētājiem utt.) tiek publicēta ***bibliotēkas mājaslapā*** - www.liepajasczb.lv, kļūstot par pirmo un būtiskāko bibliotēkas publicitātes līdzekli.

LCZB regulāri seko, lai mājaslapā atspoguļotā informācija būtu precīza un korekta, jaunumi regulāri tiek publicēti mājaslapā. Izvērtējot notikuma aktualitāti, informācija tiek izplatīta arī medijiem.

Visās bibliotēkās ir informatīvie stendi, kuri izvietoti lasītājiem ērti pieejamās vietās un joprojām ir aktuāli, informējot par svarīgākiem notikumiem bibliotēkā.

Liepājā viens no populārākajiem un uzticamākajiem informācijas avotiem ir pilsētas laikraksts „*Kurzemes Vārds*” un novadu laikraksts „*Kursas Laiks*”. Regulāri notiek informācijas apmaiņa, kuras rezultātā iedzīvotāji tiek informēti par bibliotēkās notiekošo - izstādēm, tematiskajiem pasākumiem un sarīkojumiem.

Lai sabiedrību informētu par bibliotēkas jaunumiem, par pieprasītāko literatūru, arī bibliotēkas darbinieki *iesaistās publikāciju sagatavošanā*. Informācija par vērienīgākām bibliotēkas aktivitātēm tiek publicēta laikraksta “Kurzemes Vārds” pielikumā „*Kultūras Pulss*”, žurnālā „*Helikons*”.

2015. gadā **28 publikācijas** par LCZB un tās filiālbibliotēkām Liepājas pilsētas un novada laikrakstos.

Tāpat jaunākā informācija par bibliotēkā notiekošo un aktualitātēm bibliotekārajā darbā izskan pilsētas un republikas radio - „*Rietumu Radio*”, „*Radio SWH*”, „*Kurzemes Radio*”, portālos - *rekurzeme.lv*, *irliepaja.lv*, *liepajniekiem.lv*, *liepaja.lv* (*varti.liepaja.lv*), *biblioteku portālā*, arī *TV Kurzeme* veido sižetus par bibliotēkas notikumiem.

No 2014. gada informāciju par bibliotēkās notiekošajām aktivitātēm LCZB pašai ir iespēja publicēt www.kalendars.liepaja.lv, pateicoties kam aktuālā informācija atspoguļojas Liepājas portāla www.varti.liepaja.lv blokā *Pasākumi*. Pozitīvs aspekts šajā jauninājumā – šeit ievietotā informācija automātiski publicējas www.liepajniekiem.lv, www.liepajaskultura.lv. un citos portālos. Bibliotēkas uzdevums ir publicēšanai atlasīt aktuālākos un nozīmīgākos notikumus, un tad ievietot www.kalendars.liepaja.lv.

2015. gada jaunums - vienotajā valsts un pašvaldību pakalpojumu portālā www.latvija.lv tagad ir pieejama informācija par LCZB un filiālbibliotēkās bibliotēkās pieejamajiem pamatpakalpojumiem. Bibliotēkas uzdevums bija sagatavot informatīvo bloku. Šī procesa mērķis ir padarīt informāciju par LCZB un filiālbibliotēkās pieejamajiem pamatpakalpojumiem pieejamāku plašākai sabiedrībai.

Laiks, kad daudz plašāk tiek runāts par bibliotēku un tās piedāvātajiem pakalpojumiem ir *Bibliotēku nedēļa*, *Dzejas dienas*, *Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļa*, *Kurzemes bibliotekāru konference*, *Voldemāra Caunes balvas pasniegšanas ceremonija* un *bibliotekāru semināri*, *LBB Novadpētniecības nometne*, *E-prasmju nedēļa*, *grāmatu atvēršanas svētki*, *informatīvi izglītojoši pasākumi*, *mācības* utt. Pateicoties minētajiem

pasākumiem, publiskajā telpā biežāk izskan bibliotēkas vārds, rosinot interesi, un vēlmi uzzināt vairāk par bibliotēku un bibliotēkās pieejamajiem pakalpojumiem.

Viena no publicitātes formām, kura joprojām nav zaudējusi savu aktualitāti, un, pateicoties kurai tiek veicināta bibliotēkas atpazīstamība un atklāts tās krājums, ir **tematiskās literatūras izstādes**. LCZB 2015. gadā iekārtotas 88 tematiskās literatūras izstādes. Atzīmējot Liepājas 390. dibināšanas gadskārtu, 2015. gadā viena no centrālām tēmām, kura caurvija izstāžu tematiku, bija Liepāja, tās vēsture, Liepājas personības utt.

Visaptverošas un dažādiem izmantotiem materiāliem bagātas bija LCZB Vispārīgo zinātņu lasītavā iekārtotās literatūras izstādes, piemēram:

- “Tūrisma objekti Liepājā”,
- “Grāmatas par Liepājas vēsturi/ Liepājai - 390/ “ ,
- “Ar trimdas sajūtu un Liepāju sirdī. Liepājnieki – mākslinieki un literāti pasaulē. 20. gadsimts”,
- “Liepājas talantīgo personību radošās izpausmes”,
- bērnu bibliotēkas “*Vecliepājas rūķis*” izstāde “No enkura līdz enkuram”, kuru papildināja interaktīvs pasākums.

LCZB bibliotekāri atzīst, ka tematisko literatūras izstāžu sagatavošana ir interesanta un aizraujoša bibliotekārā darba joma – tā paplašina bibliotekāra un lasītāja redzesloku, bagātina ar jaunām zināšanām un rosina jaunām idejām. Nozīmīgākās literatūras izstādes LCZB 2015. gadā:

- “Latvijas prezidentūra Eiropas Savienībā 2015. gadā”,
- “Periodiskie izdevumi Latvijā 1918.–1940. gads”,
- “Svētie raksti. Jaunā un Vecā Derība”,
- “Vācu baroka komponistam Georgam Frīdriham Hendelim – 330”,
- “Ornamenta meistaram, māksliniekam Jūlijam Maderniekam – 145”.

2015. gadā bibliotēkās tika piedāvātas ne tikai tematiskas literatūras izstādes, bet dažādu *Liepājas mākslinieku* - gan jau pazīstamu, gan jauno mākslinieku, gan pieaugušo, gan bērnu *darbu izstādes*. Šī ir lieliska publicitātes forma, kas ļauj bagātināt bibliotēkas kultūrvidi

un iedzīvotājiem baudīt mākslu bibliotēkā. Gaumīgs, interesants un saistošs ir LCZB filiālbibliotēkā “*Libris*” mākslas izstāžu piedāvājums.

Daudzi no māksliniekiem, kuri bibliotēkā iekārtojuši savas izstādes, ir arī bibliotēkas lasītāji - *Ginta Stavrovska, Dzidra Šmite, Edīte Bernatoviča* un *Irina Tīre*.

Tatjana Šelajeva un *Jānis Rudzītis* iekārtoja savas foto izstādes.

Valtera bibliotēkā mazāka apjoma izstādes iekārtoja *Sintija Ažēna, Irina Tīre* un priesteris *Gatis Mārtiņš Bezdelīga*.

2015. gadā trupinājās bērnu bibliotēkas “*Vecliepājas rūķis*” sadarbība ar mākslas pasāžu “*RADI*”, piedāvājot bērnu darbu izstādi.

2015. gadā Liepājas Olimpiskajā centrā apmeklētāji varēja iepazīties ar Latvijas Nacionālās bibliotēkas un LNB Atbalsts biedrības sagatavoto arhitekta Jāņa Dripes fotoizstādi “*Latvijas mazās gaismas pilis*”. Fotografijas varēja skatīt ar 59 Latvijas bibliotēkām, kas pēdējos desmit gados piedzīvojušas pozitīvas pārmaiņas. Liepājas pusi izstādē pārstāvēja Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas filiālbibliotēkas - Valtera bibliotēka, bērnu bibliotēka „*Vecliepājas rūķis*”, bibliotēka “*Varavīksne*”, kā arī Grobiņas pilsētas bibliotēka un Krotas bibliotēka.

Bibliotēkās lasītāji, sadarbojoties ar bibliotekāriem, organizē *lasīšanas klubus*. Vairākus gadus bibliotēkā “*Varavīksne*” darbojas lasīšanas klubiņš bērniem „*Grāmatu Varavīksne*”, kurā jaunie grāmatu draugi satiekas reizi mēnesī.

2015. gada augustā pēc lasītājas *Lindas Ulānes* ierosinājuma, *Valtera bibliotēkā* darbu uzsācis lasītāju klubiņš “*Grāmatēži*”. Viņa arī vada ikmēneša tikšanās, kurās pulcējas 7 – 9 lasītāji un bibliotekāres. Parasti tiek apspriesti jaunākie latviešu autoru darbi. 2015. gadā analizētie un apspriestie darbi – Inga Ābele „*Klūgu mūks*”, Daina Tabūna „*Pirmā reize*”, Māra Zālīte „*Pieci pirksti*”, grāmatas no izcilās sērijas „*Mēs. Latvija. XX gadsimts*” – Jānis Joņevs „*Jelgava ‘94*”, Guntis Berelis „*Vārdiem nebija vietas*”, Pauls Bankovskis „*18*”. Klubiņa vakari ir interesanti un spraigi, dalībnieki ir aktīvi, gatavi dalīties ar viedokli par izlasīto.

Bibliotēkā “*Libris*” regulāri notiek domubiedru grupas „*Rāma*” tikšanās - pārrunas par veselīgu fizisko un garīgo dzīvesveidu un latviešu tautasdziesmu dziedāšana.

Visu gadu Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas skatlogos tika izvietotas dažādas izstādes. Liepājnieki un pilsētas viesi gan garāmejojot, gan atpūšoties uz pretī bibliotēkai novietotajiem soliņiem, ieinteresēti vēroja izstādes bibliotēkas skatlogos. Piemēram, Liepājas Universitātes mācībspēku un studentu radošo darbu izstādi – Letonika 6.kongresa Liepājas konferences “Piemares ļaudis un likteņi” programmas ietvaros.

2015. gadā LCZB turpināja 2014. gadā iesākto tradīciju *Pasaules grāmatu dienā*, 23. aprīlī, organizēt aktīvāko lasītāju tikšanos ar bibliotēkas vadību, Liepājas pilsētas domes pārstāvjiem un pilsētas kultūras dzīves galvenajiem organizatoriem. Pasākumā piedalījās ap sešdesmit lasītāju, bibliotekāri, Liepājas pilsētas domes Attīstības departamenta vadītājs *Mārtiņš Ābols* un Kultūras pārvaldes vadītāja vietniece *Nora Sudmale*. Tikšanās bija abpusēji ieinteresēta, diskutējot par pilsētas attīstību, radošajām industrijām un kultūru kā nozīmīgu faktoru ekonomiskai izaugsmei.

13. VEIKSMES STĀSTI

1. **Reorganizācija LCZB abonementā un lasītavā**, uzlabojot krājuma pieejamību un paplašinot abonementa nodaļu. Elektronisko vārta uzstādīšana - lielāka krājuma drošība un precīzāka apmeklējuma uzskaitē, ātrāka grāmatu saņemšana/izsniegšana, uzlabota vides kvalitāte lasītājiem un darbiniekiem.
2. **Kurzemes reģionu galveno bibliotēku teicamā sadarbība**, katrai bibliotēkai reizi gadā organizējot augstvērtīgu semināru vai konferenci un vasarā satiekoties Kurzemes bibliotekāru saietā.

Kurzemes bibliotekārus izglītojošie un saliedējošie profesionālie pasākumi:

- 1) 19. martā Kuldīgā – reģionālā literatūras konference “Zināmais nezināmajā: četras sarunas par Aspaziju”;

- 2) 26. martā Ventspilī – reģionālais seminārs “Mūžizglītība un bibliotēka”: bibliotēkas loma;
 - 3) 2. novembrī Talsos – reģionālā konference “Lasīt nozīmē izzināt pasauli”;
 - 4) 27. novembrī Liepājā – reģionālā konference “Veiksmes atslēga – spēja mainīties”;
 - 5) 22. un 23. jūlijā Saldū – 6. Kurzemes bibliotekāru vasaras saiets “Kurš cauri skatās sietiņa acīm, redz visu pasauli dimantos mirdzam” (Rainis) – radošums un darbs ar bērniem bibliotēkā”.
3. Pēc rekonstrukcijas pabeigšanas un svinīgās atklāšanas 2014. gada jūnijā **bibliotēka “Libris”** 2015. gadā kļuvusi par mikrorajona kultūras centru ar mūsdienīgām un lietotājiem draudzīgām telpām, lietotāju interesēm atbilstošu krājumu, regulārām mākslas izstādēm un lasīšanas veicināšanas pasākumiem bērniem.

LCZB un filiālbibliotēku gada pārskatus apkopoja un

Liepājas Centrālās zinātniskās bibliotēkas *GADA PĀRSKATU 2015* sagatavoja

Anita Zūna,

LCZB metodiķe

2016.gada 26.februārī